

LEO KOŠUTA

203 Roma
003.349.1 Glagoljice
16:1930.253
4-930.25:33/33

Glagoljski tekstovi

u arhivu osorske općine

U predgovoru inventara arhiva osorske općine, što ga je u Ljetopisu gimnazije u Kopru za god. 1893.—1895. objelodanio prof. Stefano Petris (1), ovaj je crski historik ustvrdio, da su svi akti u ovom arhivu pisani isključivo na latinskom i talijanskom jeziku, osim dvaju priloga glagoljicom, koji da valjda potječu od franjevaca glagoljaša iz njihova samostana na Bijaru kod Osora. Ovu tvrdnju, — koju je ovaj inače prema nama dosta objektivni historik napisao vjerojatno na osnovi izvještaja i inventara arhiva, što mu ih je izradio Francesco Salata (2), ponovio je g. 1919. Niccolò Lemessich u svom izvještaju talijanskim vojnim okupacionim vlastima Cresa i Lošinja o stanju otočkih arhiva (3). I jedan i drugi, kao što uostalom i drugi talijanski historičari ovih naših krajeva (4), navodili su ovo kao dokaz izrazite talijanske prošlosti Cresa i Lošinja. Tvrdnje međutim Petrisa i drugih, da su svi akti arhiva osorske općine pisani na latinskom i talijanskom jeziku, iako same po sebi nisu nikakav dokaz za kulturnu i etničku prošlost stanovništva, budući da su ti jezici bili samo službeni jezici crkve i mletačke administracije po čitavoj Dalmaciji i Istri, nisu osnovane ni što se tiče broja glagoljskih priloga u ovom arhivu. Rad na sređivanju i inventarizaciji arhiva osorske općine pokazao je, da se u ovom oštećenom i manjkavom arhi-

1) »L'archivio della comunità di Ossero«, Programma dell' i. r. ginnasio superiore di Capodistria 1893/94, str. 5. — Petris piše doslovce: »Ma quei libri non hanno soltanto un gran valore storico, essi dimostrano ad un tempo che la coltura italiana nelle isole nostre era sentita dovunque, e che fin i pubblici atti eran tutti redatti o in latino o in italiano; ne ho trovati assai pochi (due soli) in glagolito; probabilmente due relazioni dei Reverendi Frati del Convento di Viaro«.

2) Inventar arhiva osorske općine izradio je zapravo tokom ljetnih praznika god. 1892. dak gimnazije u Kopru Osoranin Francesco Salata. Isp. Salatine bilješke u samom arhivu, kao i S. Mitis, Alcuni reggitori di Cherso-Ossero, Archeografo triestino, S. III., v. 16, str. 3.

3) Isporedi prijepise ovih izvještaja u arhivu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. »Gli atti sono redatti in latino o in italiano — navodi Le-mešić — meno due relazioni dei frati del convento di Vier (Viaro) in glagolito«.

4) S. Mitis, La partecipazione di Cherso-Ossero alla civiltà itatica, Archeografo triestino S. III, v. XIV, str. 65: »La lingua del foro fu da noi in tutti i tempi o latina o italiana: non si trova un atto ne' nostri archivi che sia scritto diversamentex«.

vu do danas sačuvalo sedamdesetak originalnih glagoljskih dokumenata i preko tisuću drugih glagoljskih dokumenata u talijanskom prijevodu.

Glagoljski prilozi, koji se nalaze u arhivu osorske općine, osim nekoliko privatnih potvrda i jednog izvotka iz matične knjige vjenčanih privatnopravni su dokumenti. U prvom redu su to oporuke, a onda prodaje i zamjene zemljišta, zalozi, punomoći, inventari i sl. Ovi su dokumenti došli u arhiv na dva načina: neki su ušli kao dokazni materijal, što su ga stranke donosile za vrijeme sudskih procesa civilne ili kriminalne prirode, drugi, veći broj njih, donijele su u kancelariju pojedine zainteresirane osobe, da bi vlasti prema propisima gradskog statuta priznale autentičnost isprave i valjanost nekog sklopljenog pravnog posla. Ove je posljednje dokumente kancelarija prevodila i prepisivala u kancelarske knjige (oporuke i prodaje u »Liber instrumentorum«, a sve ostale u »Liber extraordinariorum«), dok se »original« obično vraćao stranci. Međutim, najprije rjeđe, a kasnije češće, pojedini kancelari su donesene dokumente prilagali tim prijevodima kao dokaz autentičnosti prijevoda. Na taj način sačuvalo nam se u arhivu osorske općine do danas izvjestan broj glagoljskih dokumenata, dok su ostali, koji su ostali u privatnim rukama, za nas nepovratno propali. Sve spomenute glagoljske priloge pisali su popovi glagoljaši, bilo kao javni notari s vlastitim protokolima, bilo kao obični seoski dušobrižnici.

Kao javni notari popovi su glagoljaši vodili svoje protokole javno na temelju dozvole osorske općine, koja je početkom XVI. stoljeća u nestašici mletačkih notara i drugih pismenih ljudi, dozvoljavala — s odobrenjem mletačkih vlasti ili *via facti* — da župnici i svećenici vrše notarsku službu. Za razliku od onih javnih notara, koje je imenovala mletačka vlast i koji su svoju notarsku službu mogli uz prethodnu dozvolu pojedine općine vršiti bilo gdje, ovi su notari mogli razvijati svoju djelatnost samo na teritoriju osorske općine. Jedino ovdje su imali prava javnih notara i mogli su sastavljati sve vrste isprava. Kako je na teritoriju osorske općine kler u većini bio glagoljaški, to je i većina ovih svećenika notara sastavljala isprave samo hrvatskim jezikom i pisala glagoljskim pismom. Glagoljski notari potpisivali su svoje isprave sa »nodar pupliki« — za razliku od mletačkih notara, koji su se potpisivali sa »nodaro publico con autorità veneta«, — a ispod isprava nisu stavljali ni uobičajeni notarski znak. ⁽⁵⁾ A budući da je u Osoru dugo

5) Izuzetak je pop Anton Čačević, koji je jedini stavljaio ispod svojih isprava glagoljskim slovima monogram AN (Anton). Isp. arhiv osorske općine, vol. 18, f. 1152.

vremena u praksi općinski kancelar bio i notar, to su glagoljski notari na selima sastavljali isprave i kao neke vrsti zamjenici kancelara, koji je inače stalno boravio u Osoru. Zbog toga nalazimo, da su se ovi potpisivali ispod svojih akata kao vicekancelari (6).

Međutim ukoliko u selu nije bio prisutan ni kancelar ni javni notar, u slučaju smrtne opasnosti i sl., posljednju volju oporučitelja mogla je sastaviti i svaka pismena osoba, koja se našla kod dotične stranke (7). Budući da su tada po selima svećenici bili jedine pismene osobe, prirodno je, da su ovi »in articulo mortis« pisali gotovo sve takove oporuke. Zbog toga u arhivu osorske općine imamo i brojne glagoljske priloge - oporuke, koje su po selima pisali popovi glagoljaši. Karakteristično je za neke od ovih isprava, da su pisane sa dosta grešaka i slabim jezikom. i to, razumljivo, zbog općenito niskog obrazovnog nivoa tadašnjeg seoskog klera.

Sve glagoljicom pisane isprave, koje su ulazile u kancelariju na registraciju, morale su biti prevedene na tadašnji službeni latinski, odnosno talijanski jezik. Prevodili su ih obično ili sami kancelari ili trećoreci glagoljaši iz samostana na Bijaru, a katkada i osorski kanonici (8). No osim ovih glagoljske isprave čitali su i prevodili pred kancelarom i sami popovi glagoljaši, i to bilo isprave drugih popova, bilo svoje vlastoručno pisane isprave (9). To nam dokazuje, da su oni morali u priličnoj mjeri vladati i talijanskim jezikom (10) i da razloge, zašto su ovi svoje isprave uporno pisali samo glagoljicom (11), ne smijemo tražiti

6) Isp. u arhivu osorske općine vol. 68, f. 164, gdje se u jednoj ispravi iz g. 1638. don Matij Božičević potpisuje kao »vicecancelliere«; isto tako pop Ivan Tancabelić g. 1634. kao »vicecancelliere di Lessin grande« (vol. 67, f. 107). Slično se prije njih g. 1573. potpisuje pop Mikula Krstinić kao »official« (vol. 35, f. 452 v).

7) Takva oporuka morala je i onako doći u kancelariju i proći potrebnu administrativnu proceduru, t. j. biti javno oglašena i dostavljena mletačkom knezu u Cres na ovrjeru. U kancelariji je pisac takve oporuke zajedno sa dva svjedoka morao pod zakletvom izjaviti, da je volja oporučitelja, napisana u ispravi, autentična. Međutim u XVII. stoljeću obično se svjedoci nisu saslušavali. Isp. knjige »Instrumentorum« u arhivu osorske općine.

8) Na pr. kanonik Nikola Kremenčić g. 1573. (vol. 35, f. 454 v).

9) Na pr. pop Anton Čačević g. 1539. (vol. 22, f. 294).

10) Da su popovi glagoljaši morali poznavati kako tako i latinski jezik imamo mnogo dokaza. Isp. biskupske vizitacije u arhivu bivše osorske biskupije, zatim Josip Vajs, Memoria liturgiae slavicae in diocesi auxerensi, 1906., str. 11. Potpuno neznanje latinskog i talijanskog jezika pokazuju popovi glagoljaši do sredine XV. stoljeća jedino u Velom Lošnju, gdje lošinjski kapelan pop Luka g. 1459. daje iskaz pomoću tumača (arhiv osorske općine vol. 6, f. 274). No već g. 1520. lošinjski kapelan Toma Krstinić prevodi sam u osorskoj kancelariji na talijanski jezik vlastoručno glagoljicom pisanu oporuku (vol. 16, f. 18 v).

11) Pop Matij Kožulić piše g. 1667. u Osoru i kao kanonik glagoljicom oporuku nekog Matija Zanantončića (isprava br. 50).

u neznanju talijanskog jezika, kao što se to obično uzima, već naprotiv u činjenici, da su se popovi glagoljaši izražavali u svojem materinskom jeziku i pisali pismom svojih svagdašnjih liturgijskih knjiga.

Glagoljski prilozi u arhivu osorske općine obuhvaćaju period, koji vremenski ide od g. 1545. do g. 1772. Ali dok za period prije g. 1545. možemo sa sigurnošću reći, da je obilovao glagoljskim dokumentima, dotle nam se za period poslije g. 1772. jedva sačuvao koji glagoljski dokumenat.

Najraniji potvrđeni podatak o glagoljicom pisanom rukopisu na otoku Cresu i Lošinjima imamo iz g. 1442. Te godine su pred osorskog kancelara delegati sela Lošinja donijeli sa sobom vjerodajnice pisane, kako to izvori kazuju, rukom lošinjskog kapelana Blaža na hrvatskom jeziku «in lingua sclava manu praesbiteri Blasii eorum capellani» (12). Iako nije izričito spomenuto, jasno je, da su ove vjerodajnice bile napisane glagoljskim pismom. No budući da su nam se knjige osorske kancelarije sačuvale tek od g. 1459. dalje, to nam se ove vjerodajnice nisu sačuvale ni u originalu ni u prijevodu.

No već koju godinu kasnije imamo u talijanskom prijevodu u cijelosti sačuvan glagoljicom pisani dokumenat. To je neka procjena štete u vinogradu Radice, pok. Tvrtka, iz g. 1467., što ju je napisao lošinjski kapelan Toma Krstinić (13). U to vrijeme poslovanje je osorskog kancelara vrlo primitivno, tako da kancelar nikada ne prilaže aktima original, a niti za glagoljicom pisane priloge bilježi, da ih je preveo. To počinje činiti tek početkom XVI. stoljeća, kada za isprave pisane glagoljicom bilježi tko ih je donio, kao i to, da su one prevedene sa hrvatskog jezika (lingua dalmata, slabono sermone, lingua illirica, lingua materna i t. d.) ili pisane glagoljskim pismom (littera sclava). No budući da kancelar još nije prilagao tom prijevodu i glagoljicom pisani original, već je ovaj vraćao stranci, najraniji je glagoljski dokumenat, koji imamo sačuvan u originalu, jedan inventar iz g. 1545., pisan rukom nepoznatog nam glagoljaša iz Velog Lošinja (vidi ispravu br. 1). Tek kad se glagoljski notarijat toliko proširio, da su glagoljske isprave sa sela postale uobičajeni sadržaj općinskih knjiga instrumenata, počeli su neki osorski kancelari od početka XVII. stoljeća prilagati i glagoljski original prijevodu i čuvati ga među aktima same općine. Sredinom XVII. stoljeća, vjerojatno zbog obilnosti takvih glagoljicom pisanih isprava, kan-

12) F. Salata, L'antica diocesi di Ossero e la liturgia slava, Pula 1897. str. 55-56.

13) Arhiv osorske općine, vol. 6, f. 128.

celar ili njegov zamjenik toliko je poznao glagoljsko pismo (14), da često nije ni prevodio takav glagoljicom pisani prilog, već ga je jednostavno stavljao među akte općine i uvezivao u volume. Na taj način se samo za taj uski period sačuvao veći broj glagoljicom pisanih isprava, dok za cijelo ostalo vrijeme glagoljske su isprave uglavnom registrirane samo u latinskim, odnosno talijanskim prijevodima. Takvih s glagoljice prevedenih isprava mogli bismo u arhivu nabrojiti preko tisuću. Međutim upravo početkom druge polovice XVII. stoljeća naglo prestaje na cijelom području osorske općine glagoljski notarijat. Smrću lošinjskog notara popa Matija Božićevića (oko g. 1674.) nestaje i posljednji glagoljski notar, a na mjesto glagoljskih notara u Lošinj dolaze laici Lošinjani Antun i Martin Botterini, koji svoje protokole vode na talijanskom jeziku »con autorità veneta«. Istina, pojedini popovi glagoljaši nastavljaju po selima i dalje glagoljicom pisati oporuke, no ne za dugo vremena. G. 1701. pop Antun Rerečić, podrijetlom iz Lošinja, a kapelan u Nerezinama, počinje pisati oporuke hrvatskim jezikom i latiničkim pismenima (15). No i njegov slučaj je već osamljen, jer sada gotovo svi popovi pišu oporuke samo na talijanskom jeziku (16). Izoliran slučaj predstavljaju sredinom XVIII. stoljeća jedino dva popa glagoljaša iz Punte Križa: pop Pere Kalcinić i Osip Španjol, no oni su doseljeni svećenici iz drugih biskupija (17).

Iz sačuvanih glagoljskih isprava u arhivu osorske općine vidimo, da je na teritoriju općine u razdoblju od g. 1545. do g. 1772. djelovalo više glagoljskih javnih notara. U objavljenim tekstovima susrećemo, pored u literaturi već poznatih imena lošinjskih notara Ivana i Matija Božićevića, još dva glagoljska notara: Marka Jurčevića (isprava br. 2) i Marka Ivkovića (isprava br. 7 i 9). No na osnovi brojnih isprava i podataka iz kancelarskih knjiga osorske općine znamo, da je broj glagoljskih javnih notara na Cresu i Lošinj bio daleko veći. Tako danas možemo nabrojiti već više od 15 glagoljskih notara, koji su na teritoriju osorske općine djelovali od početka XVI. do kraja XVII. stoljeća. To su, od značajnijih, u *Velom Lošinj*: Anton Čačević, zvan de Brando (1530.—1540.), Marko Jurčević (1540.—1570.), Mikula Krstinić (1560.—1600.), Žuvan Krstinić (1590.—1630.), Ivan Božićević (1590.—1640.), Mar-

14) Na koricama pojedinih svežića nalazimo katkada razne glagoljicom pisane bilješke, zapise i sl., što ih je pisao sam kancelar, odnosno njegov zamjenik. Isp. vol. 59, str. 445 v.

15) Isp. oporuku Urse Kanaletić od 13. V. 1709. (arhiv osorske općine vol. 105, f. 12).

16) Početkom XVIII. stoljeća glagoljicom se prestaju pisati i matične knjige. To se dogodilo tek poslije ponovljenih naredbi osorskih biskupa.

17) Pop Pere Kalcinić dolazi u osorsku biskupiju g. 1755. iz zadarske biskupije (isp. arhiv bivše osorske biskupije vol. XCI). Osip Španjol je također došao iz vanjske biskupije (isp. arhiv osorske biskupije vol. CIV).

ko Lebvčič (1615.—1620.), Marko Ivković (1615.—1630.), Matij Božičević (1630.—1673.), Ivan Tancabelić (oko 1636.)¹⁸⁾; u *Nerezinama* i *Sv. Jakovu*: Ivan Tomašić (1560.—1570.), Matij Glavočić (oko 1594.); u *Punti Križa*: Šimun Judić (oko 1594.), Juraj Barbić (oko 1601.). Od ovih notara sačuvali su nam se jedino protokoli popa Mikule Krstinića i Ivana Božičevića¹⁹⁾.

Kako vidimo, glagoljski notarijat je naročito cvao u Velom Lošinju, gdje su djelovala gotovo uvijek paralelno dva notara (djelovanje i jednog i drugog notara protezalo se i na Veli i na Mali Lošinj). U ostalim selima glagoljski notari djelovali su povremeno; sigurno je, da su neki notari sa sjedištem u Velom Lošinju povremeno djelovali i u okolnim selima, no vjerojatno samo onda, kada su kao svećenici po potrebi službe bili dodijeljeni u manja sela. Na taj su se način uz redovne mletačke notare i uz pomoć domaćeg klera mogli i na selima sklapati normalno svi pravni poslovi.

Zanimljiva je činjenica, da glagoljskih notara ne nalazimo u selima Ustrine i Belej. To nije toliko zbog blizine Osora, koliko zbog slabije glagoljaške tradicije u tim selima. Javni notari, i svećenici i laici, pišu ovdje samo na talijanskom jeziku. Na talijanskom jeziku pišu oporuke i mnogi svećenici nenotaři u *Nerezinama* i u *Punti Križa*. Isto tako pišu i franjevci iz *Nerezina*, a talijanski pišu i osorski kanonici, iako su i jedni i drugi bili podrijetlom u golemoj većini Hrvati. Treba konstatirati, da iz franjevačkog glagoljaškog samostana na Bijaru imamo dosada zabilježen svega jedan podatak, da bi ovi sastavljali i pisali oporuke²⁰⁾. Prema tome trebamo zaključiti, da je njihova aktivnost u tom pravcu bila minimalna, vjerojatno zbog toga, što su se nalazili u Osoru, centru općine. Na taj je način tvrdnja Petrisa i Salate, prema kojoj su jedina dva glagoljska priloga u arhivu osorske općine navodno napisali ovi redovnici, demantirana i u stvari navodne šire glagoljaške aktivnosti franjevaca trećoredaca. A ovoj se aktivnosti s talijanske strane pripisivalo postojanje i širenje glagoljice na Cresu i Lošinju. Glagoljica ima naprotiv ovdje mnogo dublje korjenje nego što su to mislili ili znali Petris i Salata.

18) No kratkovremeno, jer mu je pravo vršenja notarske službe vjerojatno oduzeto. Isp. njegov izgon sa župe u Velom Lošinju g. 1639. u Gaspare Bonicelli, *Storia dell' isola dei Lossini, Trieste 1869.*, str. 63.

19) Sime Ljubić, *Borba za glagolicu na Lošinju*, Rad LVII, str. 185. — Ovi protokoli snimljeni su g. 1951. u mikrofilmu i nalaze se pohranjeni u filmoteci Historijskog instituta Jugoslavenske akademije br. I/34-35.

20) To je oporuka Stanule, žene pok. Bernardina Share, osorskog plemića. Pisao ju je glagoljicom g. 1524. na Bijaru fra Matij iz Lošinja (isp. arhiv osorske općine vol. 19, f. 73).

Svi glagoljski prilozi, koji se iz arhiva osorske općine niže objavljuju, dani su kronološkim redom. Ispušteni su oni dokumenti, kojima je zbog oštećenosti tekst minimalno sačuvan, kao i jedno privatno pismo, koje ne potječe s otoka Cresa i Lošinja. Evo popisa tih dokumenata:

1. 1657. Oporuka nepoznate osobe, pisar Matij Kožulić, kurat Sv. Jakova (vol. 83, str. 67);
2. 1664. Miraz Jerolime Karmenić, pisar vjerojatno pop Jakov Lečić (83, 64);
3. oko g. 1659. Oporuka nepoznate osobe iz Nerezina, pisar vjerojatno pop Mikula Neretvić (79, 540);
4. oko g. 1672. Oporuka nepoznate osobe iz Sv. Jakova, pisar vjerojatno pop Matij Kožulić (83, 136);
5. oko g. 1673. Oporuka nepoznate osobe iz Štivana, pisar pop Jerolim Vitković (83, 1) ⁽²¹⁾;
6. oko 1677. Oporuka nepoznate osobe, pisar pop Matij Jerolimić (85, 116);
7. oko 1680. Oporuka nepoznate osobe iz Nerezina, pisar pop Matij Kožulić (87, 192);
8. oko 1680. Oporuka nepoznate osobe, pisar Martin Levačić, kurat Sv. Jakova (174, br. 3);
9. 1735. 13. XI. Pismo fra Mate Valentića nepoznatoj osobi (174, br. 7).

U svemu se glagoljskih dokumenata sačuvalo u arhivu 76. Od tog broja objavljuje se niže 67 dokumenata. Od objavljenih dokumenata 25 njih pisali su glagoljski notari, 37 ostali popovi glagoljaši, a za 4 ne znamo pisara. Najviše isprava imamo sačuvano od lošinjskog notara popa Matija Božičevića (dvadeset). Radi pregleda donosimo popis ovih pisara s naznakom broja isprave:

Notari: Ivan Božičević 11, 12; Matij Božičević 13, 14, 19, 23, 27—34, 36—40, 44, 46, 49; Marko Ivković 7, 9 i Marko Jurčević 2.

Popovi glagoljaši: Ivan Carić 15, 16; Ivan Dunčić 59; Gašpar Fantić 4; Mikula Fantić 56; Matij Forcinić 8; Ivan Kalafatin 25; Pere Kalcinić 61—63, 65; Ivan Karlić 58; Jure Karlić 18; Ivan Karšić 21; Matij Kožulić 42, 43, 47, 48, 50, 51; Jakov Lečić 20, 22, 24; Martin Levačić 54, 55, 57; Franić Marketić 41; Anton Rerečić 10; Osip Španjol 64, 66, 67; Ivan Tancabelić 17, 35; Jerolim Vitković 45, 53; Tadij Vitković 26, 52, 60.

Nepoznati: 1, 3, 5, 6.

21) Ovu je ispravu, kao prvi list ovećeg oštećenog voluma, Francesco Salata namazao ljepilom i na nju priljepio oveću cedulju sa sadržajem voluma i progresivnim brojem inventara.

Gotovo svi pisari objavljenih tekstova domaći su ljudi, koji su svoju školu i notarsku praksu svršili kod domaćih popova. Osim već spomenutih Pere Kalcinića i Osipa Španjola, koliko znamo iz pregleda arhiva osorske općine i arhiva bivše osorske biskupije, jedino su Ivan i Matij Božićević podrijetlom s otoka Molata, gdje su obojica i rođeni⁽²²⁾. Većina ostalih pisara rodom su Lošinjani (to su: Ivan Dunčić, Gašpar i Mikula Fantić, Matij Forcinić, Marko Ivković, Marko Jurčević, Ivan Kalafatin, Matij Kožulić, Jakov Lečić, Franić Marketić, Anton Rerečić, Ivan Tancabelić, Jerolim i Tadij Vitković) dok su: Ivan i Jure Karlič, Ivan Karšić i Martin Levačić iz Sv. Jakova, odnosno Nerezina. Zbog toga je jezik ovih tekstova prilično ujednačen i nema većih dijalekatskih razlika.

Jezik tih pisara je lokalni čakavski dijalekat, no svi pisari više ili manje nastoje pisati književno (isp. na pr. upotrebu zamjenice *ča* i *što* — Kalcinić i Španjol — mjesto lokalnog *če* i *ce*, zatim *pušćam* mjesto *pušćan*, *sam* mjesto *san*, *sen*, upotrebu prijedloga *u* mjesto *v*, *va* i t. d.). Za jezik tih pisara su karakteristični i mnogi hrvatskom izgovoru adaptirani izrazi iz talijanske i latinske pravne terminologije (na pr. *aparzente*, *satisvati*, *štimaduri* i t. d.) i ponešto crkvenoglagoljaška tradicija. Elementi lokalnog izgovora (na pr. *boh* mjesto *bog* i t. d.) dosta slabo prodiru u tekstove. Ovi su utoliko jači, ukoliko je pojedini pisar nepismeniji i primitivniji, a to su redovito oni, kojima notarijat nije bio dnevno zanimanje. Vjerojatno zbog nečistog izgovora glasova *o* i *u* u tekstovima nailazimo na miješanje tih glasova (na pr. *volò* mjesto *volu*, *bug* mjesto *bog* i sl.). Isto tako vjerojatno na osnovi izgovora notar Matij Božićević miješa slovo *š* i *ž*. Da bi tekst bio što čitkiji, ove su neujednačenosti u tekstu (izuzev očitih pisarskih pogrešaka, koje su često nastale zbog velike sličnosti u pisanju slova *o* i *u*) stavljene u bilješke, osim onih mjesta, gdje se sigurno radilo o dijalekatskim osobinama. U tekstovima su ostavljena nedirnuta sva ona mjesta, gdje je pisar, često i u istoj rečenici, upotrebio stariji i mlađi oblik (na pr. dat. sing. ž. r. *moje*, *mojej* i *mojoj* i t. d.). No pri nadopunjavanju oštećenih mjesta kod takvih oblika uvijek je upotrebljen mlađi oblik.

U vezi sa pravopisom cresko-lošinjskih glagoljskih pisara treba reći, da je vrlo neujednačen i da stoga predstavlja priličnu poteškoću za transkripciju. Za sve pisare bilo je najteže pitanje izraziti glas *j*. U

22) Isp. arhiv bivše osorske biskupije vol. XI., f. 78.

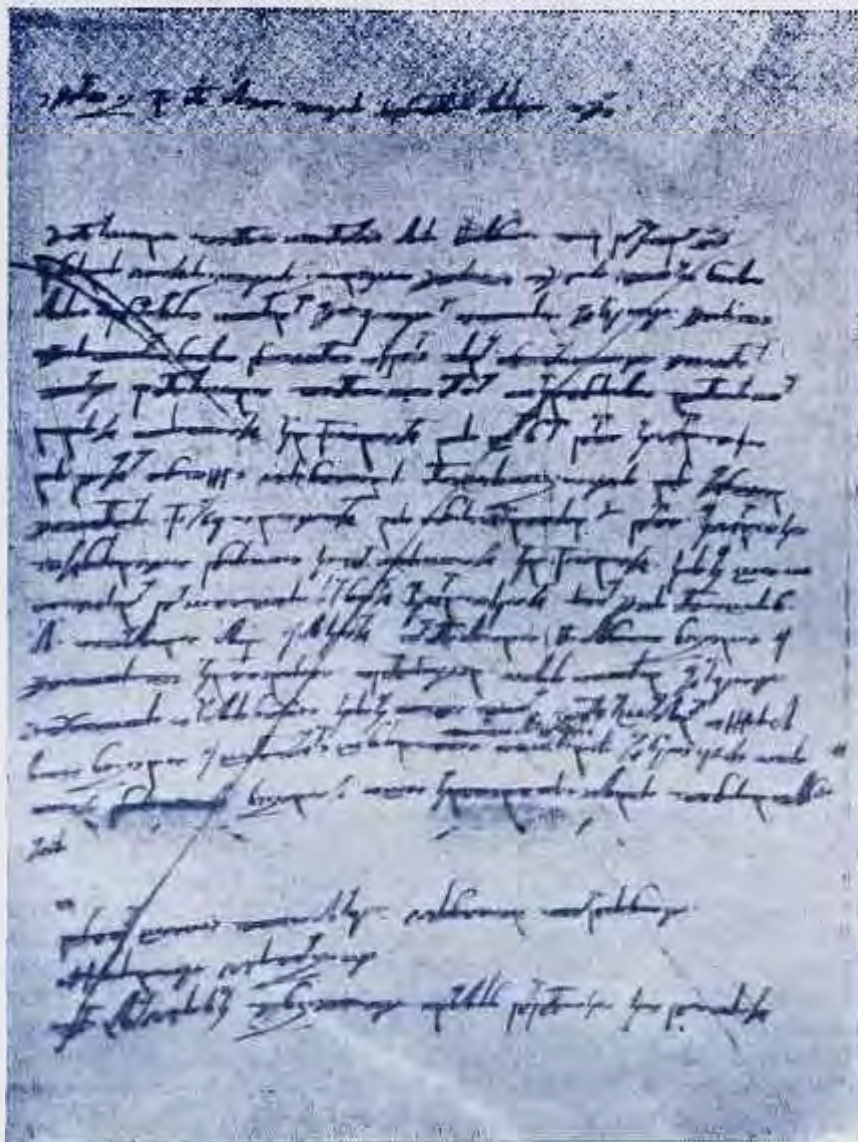
većini slučajeva oni se služe glagoljskim slovom đerv, a iznimno i slovom jat (na pr. Đakov) i slovom ju (na pr. mojju). No neki, kao Matij Forcinić, Anton Rerečić, Tadij Vitković i Martin Levačić (svi osim posljednjeg podrijetlom iz Lošinja i školovani kod lošinjskih popova) upotrebljavaju u nekim slučajevima i slovo e (na pr. Matie = Matij, moe = moj, tarsee = tarsje, naezadñi = najzadñi). Svi pisari rado nadoknađuju slovo j slovom i (na pr. moi), a ispred glasova e i i vrlo ga često uopće ne nadoknađuju (na pr. moe = moje, moi = moji, Ivan = Jivan, ered = jered). Glag. đerv. dolazi često i u vrijednosti »je«. Slovo n upotrebljava se za glas n, ñ i n'j (na pr. naš, ñegov, karšćenja). Isto tako slovo l suzi i za glas l i ĺ. U našim tekstovima još se ne pojavljuje depalatalizacija, koja se u dijalektu otočica Suska javlja tek kasnije. Slovo jat upotrebljava se, osim za glas j, u vrijednosti »ja«, a isto tako slovo ju, osim za glas j, u vrijednosti »ju«. Notar Matij Božičević upotrebljava dosta često slovo ž za glas š i obratno, ali to čini vrlo nekonzekventno (tako meštar i mežtar, Šuvan i Žuvan i t. d.). Dva pisara (Franić Marketić i Ivan Dunčić) umeću slovo e među suglasničke skupove (berat = brat, zemeļu = zemļu, ali i ode = od). Teško je reći, da li je u njihovoj svijesti to slovo trebalo zamijeniti stari poluglas ili apostrof, ili je to utjecaj talijanskog izgovora naših suglasničkih skupova. Na slične pojave umećanja vokala u suglasničke skupove treba upozoriti i u slučajevima kao: sukunu šukuru = sukñu škuru (br. 24), cirikve = crikve (br. 20), malađo = mlado (br. 24), gorobi = grobi (br. 58) i t. d.

Kraćenje riječi kod ovih pisara nije rijetka pojava, no vrlo je rijetka upotreba title u kraćenju. Samo kraćenje je vrlo nepravilno. Upotreba velikih i malih slova, kao i interpunkcije nepoznata je. Riječi se obično rastavljaju jedne od drugih, no enklitike, proklitike, prijedlozi i druge manje riječi prislanjaju se često na susjednu riječ. U koliko u takvim slučajevima dolazi do susreta jednakih ili u izgovoru srodnih suglasnika, pisari obično pišu samo jedan od njih (na pr. domatija = dom Matija, otoga = od toga). Griješaka i pisarskih nemarnosti ima u ovim tekstovima svake vrsti, što sve otežava transkripciju teksta.

Zbog svega toga prilikom transkripcije glagoljskog teksta na latinicu postupalo se tako, da ti tekstovi budu što više razumljivi i čitkiji, no tako, da ne ostane sumnja, kako je što u originalu napisano. Ispravljene su automatski jedino očite pisarske pogreške, na pr. ponavljanje slova i riječi i sl. Vlastita imena transkribirana su velikim slovima, a glagoljska slova u brojčanoj vrijednosti reproducirana su samo arapskim brojevima. Dodana je interpunkcija. Kraćene riječi pod titlom

razrješavane su u zagradama (), kraćenja bez title i sva ispuštena slova ili riječi stavljena su u zagrade ⟨⟩, dok je izgubljeni tekst stavljen u zagrade [], ili su na mjestu stavljene točkice. Međutim u transkripciji nije se išlo za tim, da se u potpunosti rekonstruira izgovor pisara, što bi uostalom bilo danas težak zadatak.

Za latiničku transkripciju glagoljskog teksta treba reći još i ovo:
glag. đerv = j; ili kurzivno *je*, kada se ono čita je; — glag. ju = kurzivno *ju*; — glag. šta = ć ili kurzivno *šč*; — glag. l = l ili l; — glag. n = n ili *ñ* ili *nj*; — glag. e = e ili je sa kurzivnim *j*, ili obično *j*, kada je u službi glasa *j*; " kada rastavlja suglasničke skupove; — glag. i = i, gdje se čita i ili j; *ji* s kurzivnim *j*, gdje se čita *ji*; *i*, gdje se može čitati *j*; — glag. jat = ê, kada se čita ja ili j.

Faksimil najstarije sačuvane glagoljske notarske isprave iz Velog Lošinja.
Datirana je 29. travnja 1555. g. (vidi ispravu br. 2).

TEKSTOVI*

1.

(25, 502)

1545 (Veli Lošinj)

[15]45. To je roba Marg(ar)ite, Jiv(a)na Tomanića hćere, ku ponese k mužu k Martinu Dud(i)žiću: sukña dobra lib(a)r 18; sukña bruna sarže lib(a)r 10; sukña bruna od sukna lib(a)r 8; jošće sukña bruna lib(a)r 8; sukña zelena lib(a)r 8; modra sukña lib(a)r 8; sukña črlena lib(a)r 8; sukña ber(e)tina lib(a)r 5; sukña ber(e)tina lib(a)r 5; kamižota 2 lib(a)r 6; jošće kamižot lib(a)r 6; košule 6, vsaka lib(a)r 5; peč 7, vsaka po dvi libr(e); rukavići lib(a)r 6; skriña lib(a)r 6; rakno lakat 9, vsaki lakat libru; vel lib(a)r 3; a živi kozjih i o(v)čih 30 proda Blagaju i tomu br(a)tu Gržanu moga za lib(a)r 24; kotal lib(a)r 3; rukavi damaškin(a) zelenoga lib(a)r 4. Tu robu štima Brtka, žena Čopulić Fr(a)nića, i Marica, žena M(a)rtina Čopulića.

2.

(30, 786 a)

1555, 29 travnja. Veli Lošinj

Jezus. 1555, miseca aprila dan 20 i 9. U Lošini, Seli Velom, da Ēdrii, sin pokoinoga Frana Mihačića, čineći za se i za svoji redi daje i prodaje Jivanu Guciću i Jivan Gucić za se i za svoji redi prijemle i kupuje jedno trsovišće, zemlju svoju u Lošini, Seli Velo(m), v kuntradi Slavoñinah, va vih kunfinih: na buru put komunski, na jugo trsje Martina Lebavčića, na grbin zemlja Forcinićih, na tramuntanu put komunski, shraneći pravi, ke su va vih kunfinih, kako bi štimano po štimadurih komunskih, a to za libar 5 i so(l)dini 15. Od kih soldini Ēdrii rečeni oziva se kuntenat i plaćen, i da Jivan Gucić uživa i udarži, kako vse svoje slobodno. I Jadrii rečeni obliguje braniti svojim dobrim Jivana Gucića va vih pravih rečenih; i bi kuntenta jedna stran i druga.

Na to' biše svidoci: Martin Stuparić i Franić Maťočić i ě do(m) Marko Jurčević i nodar pupliki, ¹⁾ ki pisah.

1) Očito: Marko Jurčević, nodar pupliki.

* Iznad svake isprave nalazi se naveden broj voluma i folija, pod kojima se isprava nalazi u arhivu. Ukoliko u samoj ispravi nije navedenomjesto, gdje je ona izdata, a ono proizlazi iz sadržaja isprave, mjesto je stavljeno u zagrade.

3.

(34, 623a)

1571. (Veli Lošinj)

1571. To tu čini spisati Martin Šimičić, ki štima žito, ko bi posijano na zemlji Neretvini, ki Martin bi poslan od Neretve Simuna. A tu zemlju posija Martin Lečić, a to na Orjulah, a toga žita štima tri kvarte pšenice z varhom i pol, ča gre štimaduru. I Franić H(ar)vojić posija na zemlji Neretvini ozimca: biše dvi kvarte, a pšenice 4 kvarte i tri kvar-taroli. A to čini spisati Martin Šimičić, ki bi štimadur.

4.

(46, 297 a)

1595, 27 srpnja. (Mali Lošinj)

Jezus i Marija. 1000 i 590 i 5, miseca ijuleja dan 20 i 7. Franić Marketić, budući štimadur u Malom Seli, i ostali njegovi tovariši saldivamo tu škodu, kako je ¹⁾ pisana u kančiliriji, toliko je u Mikule Šutorića, ni već ni mañe, kako je pisano u kančiliriji, tako je u Jakova Šutorića, potvardismo, kako je pisano u kančilir(i)ji, ni već ni mañe, toliko je u Matija Blagajića potvardismo, kako je pisano u kančili(ri)ji.

1) »i« — Iz priloženog talijanskog prijevoda vidi se, da je ovaj list napisao pop Gašpar Fantić, kapelan Maloga Lošinja.

5.

(47, 677 a)

1597, 21 lipnja.

Jezus Mari(j)a. 1597, miseca juna dan 21. To su zapisani postoli, ke da meštar Jivan Šuvrinić, najpri: Meštrić libru 1 ¹⁾; Mikula Trgovčić 3 libre, soldini 4; Mara Kanćelova soldini 10; Jivul 3 libre, soldini 10; Krile 4 libre, soldini 10; Franić Stuparić 30 soldini; Franica Kirinića soldini 20 i šest; Mati(j) Halić (libar) 30, soldini 4; Jivan Mandić libru, soldini 6; Jivan Marčetić libre 3; Antić Požarinić libre 3; Gargur Lečić libre 3; Mišić Talcmanić libar 5, soldini 10, za kožu libar osamnaist voluju; Franić ²⁾ T(e)ribelić libar 20 za kožu voluju; Luka Ropčić libar 9. ³⁾

1) Drugom rukom dodano: »Pak Meštrić libar 6«. — 2) »faranić«. — 3) Istom rukom dodano »Libre libar 7 i soldini 10«.

6.

(63, 457 a)

1608. (Nerezine)

1608, mis(e)ca jenara dan petnaist. Kada učinih matarmonij Matiju z Varbnika i nega ženi Mikulini, a za kuma bi Gašpar Fakinić. Eado(m) Matij Glavočić, ki to učinih. Svidok bi Mikula žakan i Gašpar Fakinić.

(58, 241)

1615, 30 kolovoza (Veli Lošinj)

1615, agusta 30. Anton T(e)ribelić daje i prodaje Blažu Štoriću na Škračini trsja zemlje lib(a)r 55 i Blaž mu renuncija pol vola za 55 lib(a)r. Vol je na fitu u Antona, pol ga je Blaževa. Oni se akurdaše i kuntentaše. |

Svidok: Mikula Rerečić, drugi Martin, sin Matija Dudižića, i ja pop Marko Jivković, nodar pupliki, ki pisah.

8.

(58, 697)

1616.

Jesus Marije 1616. Budući ja Mišić Dučić v nemoći, a v dobri pameti, činih pisati moj ¹⁾ taštament, najprije ²⁾ naporučujem bogu dušu, a materi zemlji telo. Najprije ³⁾ pušćam mojej ⁴⁾ ženi da vazme četvarti del česa je nej ⁵⁾ drago i kade je nej ⁶⁾ drago; pak je parnesla sto i pedeset libar od oca v haľah i v ostalom mobilu; pak 2 cikina; pak će juu je tukalo od muža parvoga 75 libar, da se plati v stanju. Pak pušćam mojim ² hćeram Franci i Gavdenti 1 vola rusina mladoga, a da za me žežinaju 1 godišće vsaki petak ali v sobotu, a da ga dadu bratu na fit; a od onoga o(d) česa je on gospodar, da mu ne mozi vzeti nijedan ničesare, ni dati mu inpača. Pak pušćam 5 gargurskih mis, da se dadu troje fratrom od svetoga Frančiska v Nerezinah, a do(m) Matiju Forciniću dvoje, a da se plate z one bačve vina, ka je v Osori. I da se plate pogrebi, i ako bi se namirilo redovnikov, kada me zakopaju, d(a) vsi mise za me i da se plate z onoga vina, ko je v Osori; a toga je vina Miševa 4 spudi; ako ne bude moći doteći, da doplate z drugoga. Pak pušćam bratji svete Marije z Oklada 1 miľar tarsja v Jadru kol bravara i kol libreva,⁷⁾ a da za me 1 misu govore malu. I pušćam moga sina Mišića prokaradura jeneraloga, da on prokura za moju dušu i za moju ženu i za moju dicu. I molim vsih mojih zetov, d(a) ne štrapacaju moju ženu i (m)olim jih vsih, da ne razbiju moj ⁸⁾ taštament.

Na to su svidoci: Marko Jivković i Matij ⁹⁾ Sirinića i ja domin Matij ¹⁰⁾ Forcinića, ki to pisah.

1) »moe« — 2) »naeprie« — 3) »naeprie« — 4) »moe« — 5) »nee« — 6) »nee« — 7) U tal. prijevodu: »in Giadro appresso librevo« — 8) »moe« — 9) »matie« — 10) »matie«.

9.

(58, 704)

1617, 8 veljače. Veli Lošinj

1617, febrara dan 8. Don Žuvan Karstinić v Lošini Velom prodaje kuću, dvor, vartal, vse njegove pravi, ke ga pritende v stanji njegova oca i matere, do tarsja jistoga don Žuvana Mikuli Hrončiću, po štimi, kako

bi štimano po štimadurih komunskih: Anton Bučev i Anton, sin Gargura Lečića, lib(a)r 181 i štimadurom 2 libre. I don Žuvan se oziva plaćen i satisvan od Mikule više pisanoga.

Svidok: Martin Kožulić žakan, drugi Matij kalafat i ja pop Marko Jivković, nodar pupliki, ki pisah.

10

(61, 649 a)

cca 1622.

Ja dom An(ton) Rerečić činin veru momu¹⁾ netj(a)ku²⁾ Lovriču, da je pasal, a moje ovce, i dal s(a)n mu moj³⁾ bel(e)g, a Periću ne.

1) »momo« — 2) »netjko« — 3) »mož«.

11.

(62, 457)

1626, 2 ožujka. (Veli Lošinj)

1626, marča 2. Kadi prihodeći k meni popu Jivanu Božičeviću, nodaru pupliku, Martin, sin Jivana Martinolića, i Lovru¹⁾, sin pokoinoga Nadalina Rerečića, budući obadva aparzento, kadi me moliše, da jim pišem jedan mir među nima, mir duhovni, a to radi pokoinoga Nadalina. Ja Martin, ki sam bi udri njihova oca, pitam prošćenje od gospodina b(og)a i oda vse negove obitelji, a ja Lovru zgora pisani, budući ja poslan od moga strica dom Antona i od moje matere i od sih mojih brato(v) i sestara, da učinim ta mir, i tako smo ga učinili; i ja Martin zgora pisani obnigivam toi jistoi obitelji libar 200 i 50.

Svidoci: do(m) Matii Božičević i do(m) Marko Šalet²⁾. Pisah ja pop Jivan Božičević, nodar pupliki.

Ki bi se od nas porekal nigdar, da plati dukat 50.

1) Gen. sing. je Lovrula! — 2) »Marku Šaletu«.

12.

(63, 311 a)

1640, 28 ožujka. (Veli Lošinj)

1628, marča 10. Jedno mesto, ko se zove Pojana, je toti jedna ograda Jerolima Pastorčića; to sliši pod Mali Lošinj. Ja Matii Radošić poslah štimadura komunskoga Jivana Jivičića, da vidi, je li plot sigur, a ja Jivan, ki vidih, i govorin mojom vero(m), da ni sigur; i provajuć veći del ljudi. A ta ograda je daleko dvi miše od sela na kunfini.

Pisah ja pop Jivan Božičević, nodar pupliki.

Na poledini isprave naslovljeno: »Kancilliru«.

13.

(71, 559)

1640, 28 ožujka. Veli Lošinj

Na 28 miseca marča¹⁾ [1640].²⁾ V Lošini,³⁾ Seli Velom, v kući⁴⁾ popa [Jivana] Božičevića, (aparzenti) don Jivan Baričević i Šuvan Ra-

gušinić. Kadi mi dva govorimo do naše⁵⁾ kunišencije, da smo bili aparzente mi dva više pisana, kada se je umiril meštar⁶⁾ Franić Karamanić i Kata, hći Martina Stuparića. Pisa pop Matij Božičević, nodar pupliki.

1) Možda i »maja« — 2) Isprava je priložena jednom procesu iz godina 1639-1640 — 3) »ložini« — 4) »koći« — 5) »naže« — 6) »mežtar«.

14.

(70, 131)

1642, 3 kolovoza. Veli Lošinj

⟨N⟩a 3 dni agužta 1642. V Lošini Velo⟨m⟩, v kući popa Matiĉa Božičevića bi referena štima ot tarsĉa Marka, sina Mikule Bariĉevića; ka štima¹⁾ ⟨bi⟩ štimana²⁾ radi jenoga tovara, ki bi ub⟨i⟩jen Matiju, sinu pokojnoga Antona Bariĉevića, kako bi šentenciĉan više pisani Marko, kako apar i u sentenciji. I reĉeno tarsje štimaše³⁾ štimaduri⁴⁾ komunski: Jurica, sin pokojnoga Juriĉa Šimiĉića, drugi Anton Belanić; i odštimaše⁵⁾ ga libar 53. I to tarsje je v mestu Martvaĉkoj, garbiĉna banda reĉenog tarsĉa. Štimadurom⁶⁾ li⟨bar⟩ 3, nodaru soldini 24.

Svidoci zvani i moļeni: don Gašpar⁷⁾ Fantić i Martin Šimiĉić. Pisa pop Matij Božičević, nodar pupliki.

1) »žtima« — 2) »žtimana« — 3) »žtimaše« — 4) »žtimaduri« — 5) »odžtimaše« — 6) »žtimadurom« — 7) »gašpar«.

15.

(73, 290)

1649, 20 ožujka. Sv. Jakov

1649, miseca marĉa dan 20. [Ja] Petar Fakinić brojih Tomiću . . . momu bratu lib⟨a⟩r 60, a on mene . . . jeno mesto, ko se zove Ogradica [za on] del, ki mu je prišal od pokojnoga J[iv]e, moga oca, i ako v termen jednoga leta oda i zgora reĉeni pride z jistimi pinez⟨i⟩, da jistomu momu bratu ostan⟨e⟩ to mesto po štimi; i to jisto mesto bi štimano li⟨bar⟩ 60 po Šimunu Martinĉiću i po Matiju Šutori, štimaduri obrani.

Na to budući svidoci moļeni ⟨i⟩ proseni: Matiĉ Kanaletić i Gašpar Karlić. Uĉi⟨n⟩jeno u sv⟨e⟩to⟨ga⟩ Jakova, u kući jistoga Petriĉa. Pisah ja g⟨ospodi⟩n don Jivan Carić ozgor reĉeno pismo tako moļen i prošen od jene stran⟨e⟩ i drug⟨e⟩.

J⟨ezus⟩ Mar⟨i⟩je amen. 1649 miseca [marĉa] dan 20. Kada ja Petar Fakinić brojih momu bratu Šimunu za pol, ku gre, i za libar 100, a to štima Ma I tude bi ņegova žena aparzente.

Svidoci moļeni i zvani: Matiĉ Kanaletić i Gašpar Karlić. Pisah ja g⟨ospodi⟩n do⟨n⟩ ⟨Jivan⟩ Carić.

Cijela je isprava stradala od vlage, pa je stoga ĉitljivost danas tek minimalna.

16.

(75, 149)

1649, 20 studenoga. (Sveti Jakov)

1649, miseca nov⟨e⟩nbra dan 20. Kada ja Matij¹⁾ Karlić prodah moje dele: kuće, ke su me dopale od moga pokojnoga oca, i te reĉene

kuće prodah cića galije za potribu moju; su štiman(e) te kuće libar 70, moje dele, a to prodajen momu bratu Gašparu Ka(r)liću, a te rečen(e) kuće jesu u Nerezinah. Kuntentasmo se obadva; ja Matij²⁾ ozivan s(e) plaćen i satisvan. Za ostanak, če san dužan, van davan, če me tuka v ohradah v Čunskon. Štimahu štimaduri dobrovoľni: Jakov Čarnčić i Tomić Fakinić.

Svidoci moľeni i prošeni aparzenti: Marko Hrončić i Jivan Karlić. Pisah ja g(ospodi)n don Jivan Čarić, kurat od s(ve)t(oga) Jakova, moľen i prošen.

1) »Matiji« — 2) »Matiji«.

17

(73, 340)

1650, 22 travnja Mali Lošinj

Od poroda Isukarstova 1650, miseca aprila, dan 22. V Lošini, Seli Malom, v kući u mene meštra Matiĕa Dobrilovića. Kade ĕa Jerka, žena rečenoga meštra Matiĕa, budući u moje nemoći, a u dobri pameti, i ležeći na moje postiji p[oz]vah gospodina don Jivana Tancabelića, kako moga ispovednika, i ne budući za sada ovde ni nodara ni kancilira, ki bi mi pisal moj taštament. I tako prizvah rečenoga gospodina don Jivana, da mi piše moj taštament onako, kako me duh sveti nadahne. Najprije priporučujen gospodinu bogu i majki ņegovoj dušu moju, a materi zemľi telo moje i da se pokopa telo moje v crikvi svetoga Martina, u grobu moga pokojnoga oca. A sada pušćam vse, če sem ĕa parnesla k momu mužu Matiju, toliko od moga pokojnoga oca i matere i od pokojnoga moga muža Juurĕa, toliko mobilo, koliko stabilo, da sve bude momu mužu Matiju za ľubav božju i za guveran, ki mi je toliko let činil i čini do sada. I činim red jistoga moga muža Matiĕa i da mu je priporučena duša moĕa i da mu ne mozi nijedan brat ni sestra moĕa potegnuti niĕsare od mojih dobar. I s tin paton, da rečeni moj muž nima dati niš moga ni za života ņegova ni po smarti ņegovoj svomu sinu Mikuli, ki je ņegov baštarad; ako bi mu ĕa dal, da mozi prokurati parohĕan i sudac, ki budu ovde, i vsa bratĕa svetoga Martina, i da mu vse to vazme bratĕa rečena. I da mi se učini lip sprovod, kako se pristoji jednoj pravoj karstiĕanini.

Na tom taštementi biše svidoci moľeni: gospodin Jivan Kalafatin i Gabrić Vidulić. Pisah ĕa don Jivan Tancabelić, budući moľen od reĕne Jerke.

18.

(75, 150)

1651, 8 siječnja. (Nerezine)

1651, miseca jenara dan 8. Ja Tomić Fakinić zapeňah zemľu na Lugi, če <je> dolčić, Gasparu Karliću za libar 125. I ja Tomić Fakinić prijeh ti pinezi. Ako ne pridem s pinezi do Karsćenja, da ostaje to mesto rečenomu Gasparu Karliću. Če se stima...¹⁾

Na to biše²⁾ svidoci: Antić Sidrović i Luka Vidulić i ja don Jure Karlić, ki to pisah, za buduć kapelan ot sela.

Ja Tomić Fakinić zapeñivah mesto vartal v Sutklemenski, ki kupih od Krañca Marka od Franice, žen⟨e⟩ Jivan⟨a⟩ Karšića, za libar 20; a to zapeñivan Gašparu Karliču. I ja Tomić ozivam se da san jimil pinezi. Svidoci, kako apari ozgora.

1) Procjena nije navedena — 2) »bise«.

19.

(75, 141)

1651, 25 kolovoza. Veli Lošinj

Na 25 agušta 1651. V Lošini¹⁾ Velom, a v butigi pokojnoga meštra²⁾ Marka Šuvranića³⁾ aparzente go⟨spodi⟩n dom Anton Rerečić i Mikula, sin pokojnoga Nadalina Rerečića. Ėa više pisani Mikula nahodim se dužan momu stricu dom Antonu više pisanomu libar 240 malih, za ki pinezi činimo mi dva više pisana termen let 5, da je jimam dati, a ako je dam do pet let ěa Mikula više pisani, ěa više ⟨pisani⟩ dom Anton darivam momu netĕaku o⟨d⟩ dobre voļe li⟨bar⟩ 40, ma ako mi je ne da na termen ot pet let, da mi jima dati svu 240 libar. I ěa Mikula sigurivam mog strica mojimi dobrimi.

Svidoci zvani i mojeni i a⟨pā⟩rzenti: Jivan, sin pokojnoga Jivana Budinića, i Tome, sin pokojnoga Marka Šu⟨v⟩rinića. Pisa pop Matij Božičević, nodar pupliki. Sneti bi ta kopĕa z protokola popa Matiĕa Božičevića, nodara puplika.

1) »ložini« — 2) »mežtra« — 3) »žubranića«.

20.

(75, 94 a)

1652, 16 travnja. (Ustrine)

Jesus Marije. 1652, avrila dan 16. Pokojni Dumić Stanići, budući u maloj nemoći, a u dobroj pameti, priporuĕuje bogu dušu, a telo materi zemļi. A sada pušĕam moju ženu donu i madonu i da je gospodarića¹⁾ varhu svih moj⟨i⟩h dobar, dok je živa. I pušĕam svetomu Martinu zemļu, ka je pri tarsj⟨u⟩ braskom kol crikve²⁾. I pušĕam reversarij toliko ovac. Pisah ěa don Ėakov Leci⟨ĕ⟩, kapelan s Ustrin.

1) »gospodarića« — 2) »cirikve«.

21.

(75, 17 a)

1652, 28 travnja. (Sveti Jakov)

Jezus i Mariĕ amen. Od Isusova porojenja 1652, miseca aprila,¹⁾ dan 28. Ja do⟨m⟩ Matij Bogdanić dajem Tomiću Fakiniću libar 22 do godišĕ⟨a⟩, a on meni toliko mesto, a toliko v dolci na Studence do godišĕa; ako pride do godišĕ⟨a⟩ z beći, da je ıegovo mesto opet. a intrada da je moja; i ako bi me ki g⟨o⟩nil od onoga mesta, da ja morem poit na ıihova dobra.

Na to biše svidoci: dom Jure Karlič i Matij Karlič i ja dom Jivan Karšić, ki pisah.

1) »aplila«.

(75, 128 a)

1652, 5 rujna. (Ustrine)

Jesus Mariê. 1652, miseca setembra¹⁾, dan 4. Êa Mikola Špronje,²⁾ budući³⁾ u maloj nemoći, a u dobri pameti, najparvo priporučujem bogu dušu, a telo materi zemlji. Sada pušćam sadić <v> Saćicah⁴⁾ fratrom <v> Martinšćicu⁵⁾, a da mi govore 2 reversariêa za moga oca. Pak pušćam svetomu⁶⁾ Martinu tars<o>više s^o priluke⁷⁾ Saćic, a da mi govore jed<a>n reversarij za moju mater. Pušćam G<l>avaniću vola, za ono ča san mu dužan. Pušćam moje dite rete <l>⁸⁾, ako bude živa, a kada umre, da sv<e>ti Jerolim i sveti Martin dile na pol moje uboštvo, a to za ljubaf božju. A žena da vazm<e> svoj četvarti del^o.

Svidoci moļeni i aparzenti: Êaćić Rudić⁹⁾ i Mikula Radušinić ot^o Kunčići. Pisah êa don Êkov Lećić¹⁰⁾, kapelan s^ovetoga Martina s Ustrin.

1) »setenbara« — 2) »Šporogne«. U tal. prijevodu: »Sprogne« — 3) »buduci« — 4) »sadići Saćicah«. U tal. prijevodu: »sadić saćicag«, što je dokaz, da prevodiocu nije bio najjasniji smisao teksta — 5) »Martinšćicu« — 6) »bušćam svetomu« — 7) U tal. prijevodu: »da tramontana« — 8) Smisao je ovaj: ostavljam moje dijete (hčer) baštinicom, to jest redom, eredom (od tal. erede = baštinik) — 9) »rudići« — 10) »lećići«.

(77, 185)

1657, 20 ožujka. Veli Lošinj

[1657, 28. III]¹⁾ V Lošini²⁾, [Seli Velom . . .], činih êa Anton, sin p(okojnoga) Žuvana Raguzinića, [š]timati jedan kus magazina; ki magazin bil je p(okojnoga) Bartula Motorug³⁾, a to činih odštimiti⁴⁾ za pinezi, ki mi osta dužan, kako apari v pismu⁵⁾, ko mi je učinila negova žena po smarti neje muža. Tolikoje i za dug, ki je ostal dužan p(okojni) meštar⁶⁾ Bartu<l> šinor Vinturi Gajardi⁷⁾, ki dug je platil do<m> Matij Božićević li<bar> 200, a moga <duga> je li<bar> 175: ča čini u sve li<bar> 375. I to štima meštar⁸⁾ Marko v rečenom magazinu i meštar Blaš Forcinić i štimasmo mi dva više pisana za više pisani dug v rečenom magazinu od zdola do gred parvih i jednu šežan⁹⁾ kantuna z maištrala vas do gori za libar 375.

Svidoci zvani i aparzenti i moļeni: Juraj Cupar i Matij Êadreška. Pisa pop Matij Božićević, nodar pupliki.

1) Isprava je na početku oštećena. U tal. prijevodu, koji je dodan u kancelariji, taj oštećeni početak sačuvan nam je u cijelosti. On glasi: »Adi 20 marzo 1657. In Lossino Grande nel porto di Gaglin feci io Antonio . . .« — 2) »ložini« — 3) U tal. prijevodu: »Motuga« — 4) »odštimiti« — 5) U tal. prijevodu dodano još: »fato li 12 marzo 1655« — 6) »meštar« — 7) U tal. prijevodu: »Girardi« — 8) »meštar« — 9) »žežan«.

(80, 260 a)

1660, 7 kolovoza. (Punta Križa)

Jesus Mariêa. 1660, miseca agušta dan 7. Kada prisva mene popa don Êkova Lećića Mara, žena pokojnoga Dumića Vičića, budući u mali nemoći, a u dobroj pameti, a zatim najparvo priporučujem bogu dušu,

a telo materi zemlji, i da mi se učini lip sprovod, kako se pristoji jednoj karstênki. A zatim pušćam da se telo moje pohrani u crikvi svetoga Antona na moje hceri (!). Sada pušćam ¹⁾ svetomu Antonu 25 ovac <od> paše na Garm(o)žli. Pušćam svetomu Antonu jednoga vola, ki je doma, koga s(a)m êa kupila. Pušćam 8 ovac moga belega. Pušćam momu netêaku Antiću 10 ovac. Pušćam svetomu Êadrijuu 10 ovac, 6 velih, 4 male. Pušćam vartal s brajdami, ki je kol puta, da gre od popa do popa, ki bude onde služiti ²⁾. Pušća(m) s(vetomu) Êadriju moj del kuće, ki me tuka u Matija ³⁾ Dračića lib(a)r 80. Pušćam s(vetomu) Êadrijuu tarsje mlado, ko je ve Pešćinah ⁴⁾. Pušćam moga sina Jivana reda, dokle je živi i da uživa ovo stanje, a po smarti da gre Gospoiji na Bardi, ako ne pusti reditat. Pešćine ⁵⁾ pušćam da uživa moj sin, dokle ⁶⁾ je živ, a po smarti da gr(e)du s(vetomu) Êadr(iju). Pušćam dolac, tarsje ⁷⁾ mlado ⁸⁾ s(vetomu) Antonu, a to po smarti moga sina, ako ne pusti r(e)ditat. Ogradicu, ka je sgora sada, netêku Antiću, a to po smarti moga sina. Pušćam sve, ča se nahodi, ča me je dopalo po pokojnom mužu Gašpiću, s(vetomu) Antonu i s(vetovj) Mariji na Bardi, a to po smarti moga sina, ako ne pusti reditat. On kus kuće pušćam netêkiñi Mari, ka je sa manu. Kuću, ku sam kupila v Lošini ⁹⁾, da ju uživa moj sin, dokle je živi, a po smarti da ju uživaju redi i da p(l)aćaju, kako se je i parvo plaćalo ¹⁰⁾, ako ne pusti reditat tadu od moje matere mojim dvim ¹¹⁾ netêakom. Pušćam po[po]m, ki su u kapitulu u Lošinu Velomu, po dvi ovce. Pušćam fratrom s(vetoga) Fran[či]ska ono, ča me je dopalo ot pokojnoga mu[ž]ja Dumića, a to po smarti moga sina, ako ne pusti reditat. Pušćam netêkiñi Mandinoj jednu sukñu škuru ¹²⁾ i jenu pečú. Pušćam netêkiñi Mažuranevoj, ka je doma, jednu sukñu ¹³⁾ i jednu pečú. Pušćam moje netêkiñi, ka je sa mnom, Ma-ri dvi ¹⁴⁾ sukñe i jenu pečú.

Na to biše svidoci: Domiêan Karminić ¹⁵⁾ i J(i)van Kožulić ¹⁶⁾. Pisa don Êkov Lečić ¹⁷⁾, kurat na Križi.

1) »pušćam«. — Ista grafija provedena je u cijeloj ispravi — 2) »sulužiti« — 3) »đuka u matila« — 4) »pežćinah« — 5) »pežćine« — 6) »dokele« — 7) »tarsje« — 8) »malado« — 9) »vodožini« — 10) »palaćalo« — 11) »divij« — 12) »škuruu« — 13) »sukunu« — 14) »divi« — 15) »karminići« — 16) »kožulići« — 17) »lečić«.

25.

(80, 84)

1661, 8 svibnja. Mali Lošinj

Jezus i Marija. 1661, miseca maja dan 8. V Lošini M[alon]. Ovo [u ku]ći u mene don Jivana Kalafatina pišen moj barvijlij ¹⁾. Najprija p[ri]ručujen bogu dušu moju i slavnoj divici Mariji i vsemu dvoru neb[esk]omu, a telo moje materi zemlji, i da se pokopa v crikvi svetoga Mart[ina], kada me bog sudi, i da mi se učini lip sprov(o)d, kako se pristoji jednomu ubogu redovniku z onimi ižekvijami, kako se udarži v retovalu. Najparvo pušćam moji vartli, ki su v stanj(i) moje pokojne matere, da se prodadu i da mi se onimi beči načine anjeli, ki su na oltari svetoga Martina; ako bi ča bilo vsajeno, da bude onomu, ki je sadil. Pak

puščam da se proda plav i mriže i da se kupe dva duplira: jedan v crikvu svetoga Martina, a jedan v crikvu slavne divice Marije. A gore puščam jedni kumporali i čarjeni facol v crikvu svetoga Martina, a jedni kumporali²⁾ i dva facola bela v crikvu slavne divice Marije. Pak puščan moj misal v crikvu svetoga Martina, da se poštovani³⁾ redovnici služe nim, a navl(a)stito fruštiri. Puščam da se prodadu moje knige i da se kupi jedan par kandaloti na oltar slavne divice Marije od Luzarija i da se nimaju na drug(e) oltari kladat. Pak puščam poštovanoj bratji svetoga Martina šet[i]re pjati najveći(h) i šesnajst malih beli(h) i dvi bukalete najlipi(e) i jednu saleru najlipju i dva škaneta, neka se p(o)štovana bratja tim služe, kada budu činiti njihove limozine; i za to molim, da bi stalo to u pij (!)⁴⁾. Pak puščam da se proda klobuk i berita, ka se v crikvi duperu, i hale vele i puška i da se plate redovnici⁵⁾. Pak puščam Jerolimu favru mucinih jedan, a Kati, ženi Jivana Glu[m]čića mucinih jedan. Puščan moje sestri Franki mucinih jedan i policu šaru i pitir. Pak puščam ovu moju kuću i vse, če je v kući, i vartal, ki apari v štromentu, i tarsje, vse Dunki, hčeri pokojnoga Jivana Nožičića, i ako n[e bi] jimila dice, po smarti neje da bude to svetomu Roku⁶⁾; a to je puščam za službu i dobro, ko mi je činila v moje nevoľnoj i [ž]alosnoj postilji i ne mozi je nijedan od moga roda nišče govorit ni . . . ikat, zač ne miritaju. I puščam za moj ired (!) Dunku više pisanu, hčer pokojnoga Jivana Nožičića. Pak puščam za moji prokaradori go(spodina) don Franića Rerečića i podžupi s(vetoga) Martina, jeni za drugim, i ako bi umarla Dunka više pisana prija svoje matere, [d]a to pusti materi svoje, a mat, kako je više pisano. Ja pop Jivan Kalafatin zgora rečeni pisah z moju ruku i potvarjum kako zgora.

Na dan 8 miseca mača 1661: Ea don Jivan Tancabelić, kurat Lošića Maloga, prošeni⁷⁾ od go(spodina) don Jivana Kalafatina, ki mi reče, da je ovo neġa taštamenat, jesen (!) svidok, kako je pisen (!) od neġove ruke.

Ja don Marko Petrina moľen od⁸⁾ Jivana Kalafatina, ki mi reče, da je neġov taštament, i san svidok, kako i pisano od neġove ruke.

1) Naknadno dodano: »ali taštame[nt]« — 2) »kumporali« — 3) »puštovani« — 4) Tako u originalu; u tal. prijevodu: »che star dovesse conservato« — 5) Naknadno dodano još: »ako ča vanca, da se da Dunki niže pisanoj« — 6) Dodano: »če se bude nahodit« — 7) »prošem« — 8) »odo«.

Isus Mariġa. Na 25 avrila na 1664. Na Uniġah, f kući Franića Peracića. Ea Franić Peracić, budući v mali moći, a v dobri pameti, činih zvat popa Tadiju Vitkovića, da mi piše moj taštament, u kon taštamentu priporuġen bogu dušu, a telo materi zemlji, i kada me boh sudi¹⁾, da s(e) jima pohranit moje²⁾ telo u svete Marije na Okladi. Najparvo puščan reda moju ženu Luciju i moju hčer Franicu; i Luciju donu i madonu. Pak puščan jednoga vola svetoj³⁾ Mariji na Okladi i beći, ki su u Je-

drića Šepčiča, l(iba)r 60. Pak do(m) Matiju Karšiću jedan skut⁴⁾ i jednu dolamicu dobru i jedne kalcete dobre. Pak pušćan do(m) Matiju kuratu⁵⁾ jedan skut⁶⁾. Pak do(m) Matiju Herendiću jedan skut. Pak don Juru Karliču jedan skut. Pak do(m) Marku Petrini jedan skut. Pak go(spodinu) biskupu vola mladoga. Pak pušća(n) s(vetomu) Ėadriju na Uniĕa(h), da se kupi bandira svilna, da bi bratĕa zapisali jednu misu za me. Pak pušćan s(vetomu) Ėadriju vola sovina, ki je u Martina Gulslomaniĕa. Pak pušćan Gospoji v Lošĭn Mali l(iba)r 12, ke su u Ćikole. Pak pušćan Svetomu (Telu)⁷⁾ ki je v Malom Lošĭni, l(iba)r 50, ke su u Hrabriĕa. Pak pušćan l(iba)r 50 v Nerezine Svetomu (Telu), kada pride, ke su u Domiĕa Livaĕiĕa. Pak pušćan bratu dva cikina i jedan skut, ki su mu v rukah. Pak pušćan netjakon jedan star Źita, a jedan ozinca, i dva barila vina od intrade, kada pride, za ljubav boŹjuu, a od stabila, ko je v Nerezinah, ĕe jin ni plaĕeno, da jen se plati i da, ĕe jin gre. Zatin pušćan mojih prokaraduri⁸⁾ moga brata Antiĕa, drugoga don Tadiju Vitkoviĕa.

Na to biše svidoci moĹeni: Jivan Radosloviĕ, a drugi Luka Ropĕiĕ. Pisa pop Tadij Vitkoviĕ, kapelan na Uniĕah.

1) »sodi« — 2) »moee« — 3) Slovo »š« bez tittle — 4) »skut« — 5) »domalj koratu« — 6) »skot« — 7) U tal. prijevodu: »Corpo Santo« — 8) »brokaradori«.

27.

(80, 101)

1665, 2 travnja. (Veli Lošinj)

U jime Isusovo amen. Leť od porojenĕa ĕegova na 2 avrila 166(5). Uĕiĕeno u kuĕi Jurice Źimiĕiĕa¹⁾, v kuntradi blizu kuĕe po(kojnoga) Martina Źimiĕiĕa, nahodeĕi se na postilji zdrav u pameti i besede, prem zlo ĕujuĕi se nemoĕan (o)d Źivota, razmiŹlajuĕi²⁾ ne buduĕi veĕe stvar nego ĕekati vrime od smarti ĕinil je zvati mene do(m) Matiĕa BoŹiĕeviĕa, nodara puplika, i skupa svidoci niŹe pisanimi, moleĕi da bih pisal ov ĕegov najzadni taštament³⁾ i voľu, s kim razumim pustiti moje ub(o)Źtvo⁴⁾ po naĕin: najparvo priporuĕujem go(spod)nu bogu⁵⁾ duŹu moju i majki ĕegovoj, zatim da se jima telo moje (pokopati) pri crikvi s(veto)ga Antona v naŹem⁶⁾ grobu. Sada reĕe, da potvarjuje taštament ĕegova oca p(okojnoga): bil je meni pustil moj p(okojni) otac pol ove kuĕe, a ĕa je pušćan drugi pol momu sinu Jerolimu za ljubav boŹju i za sluŹbu, ku mi je ĕinil i ku mi ĕini. I ĕinim moga sina moj red aniverŹal⁷⁾ i da bude Ź nĭm stati sestra Mika, a moĕa ĕĕi. I reĕe, da draŹica, ka se zove Morova, ka je ovde v seli, da ju uŹiva Jerolim i Mika, a da su ob(l)igani davati na godiŹĕe 5 siĕi vina za naŹi⁸⁾ grobi redovnikom kapelanom I reĕe, da jima dati braŹĕini⁹⁾ svetoga Antona libar 95. ako nĭm se bude grustiti plaĕati livel, neka prodadu toliko tarsĕa i neka dadu pinezĭ.

Svidoci: Jivan, sin p(okojnoga) Martina Bariĕeviĕa, i Franiĕ, sin Mikela Butera. Pisa do(m) Matij BoŹiĕeviĕ, nodar pupliki, na 20 otubra 1665.

Budući ěa Jurica Šimičić u nemoći, otih potvarditi moj taštament¹⁰⁾ ki je učiĚen na 2 avrila 1665. I urdinivam, da se nima moěa hěi Mika zneti z ove kuěe, dokle bude Źiva. I pušěam¹¹⁾ je dilnicu tarsěa v KaĚevom Braci za ľubav boŹju. Reěe, pušěam¹²⁾ momu sinu Jerolimu dilnicu tarsěa, ka je va Vartlinah, i vartal, ki je pot put, i smokvu; i to mu pušěam za ľubav boŹju. Reěe, da pušěa Jivanu, sinu ġegovu, jedan kopać tarsěa na Balvanidi, za ľubav boŹju. I reěe, da ĵima Jerolim plaćati 5 mis svako godišěe, jenu za me, drugu za moga oca, tretu za moju mater, ćetvartu za po<ko>jnu Źenu, petu za Morovicu, i tako da se ĵima napuĚevati. Sada ćinim za mojih prokaraduri moga sina Jerolima i Marka, sina p(okojnoga) Martina Barićevića.

Svidoci: Marko Barićević i Jerolim, sin p(okojnoga) Karlića Morića. Pisa do<m> Matij BoŹićević, nodar pupliki.

1) »Źimićića« — 2) »razmiŹlajući« — 3) »taŹtament« — 4) »ubŹtvo« — 5) »bugu« — 6) »naŹem« — 7) »aniverŹal« — 8) »naŹi« — 9) »braŹćini« — 10) »taŹtament« — 11) »puŹćam« — 12) »puŹćam«.

28.

(80, 56)

1665, 4 svibnja. (Veli LoŹinj)

Na 4 maěa 1665. ěa Jivan, ćineći svakim dobrim naćinom za se i redi i ostalih, dal je, prodal je i libero pusti[l] Źimunu, sinu Jivana Budinića, ovde preŹentu, kupujući, dostigući i pri<ji>mľući za se i redi mesto, ko se zove Rovenska, moje tarsje i zemľu, ka je v ogradi moje, za libar 200, dim 200. I tako se mi akurdasmo meju nami i ěa Jivan bih plaćen i Źatisvan¹⁾ od Źimuna²⁾. I tako jena i druga stran obeća se nastoćati i manćenati pod oblig od kojih godir Śihovih dobar, mobilih i Źtabilih³⁾, sadaŹnih⁴⁾ i doŹastnih⁵⁾.

Svidoci: do<m> Matij Bogćanić i do<m> Marko Budinić. UćiĚeno u kući do<m> Matića BoŹićevića, nodara puplika. Od mojih ati, verno rekopěah i ućinih i podpisah.

1) »Źatisvan« — 2) »Źimuna« — 3) »Źtabilih« — 4) »sadaŹnih« — 5) »doŹastnih«.

29.

(80, 45)

1665, 17 svibnja. (Veli LoŹinj)

Na 17 maěa 1665. ćineći svakim dobrim naćinom za se i redi i ostalih, ěa Jivan MateŹić¹⁾ dajem i prodajem i libero pušćam²⁾ do<m> Mikuli ovde preŹentu, kupujući, dostigući i prijimľući za se i redi od jěnoga naŹega³⁾ vartla, ki je za z ĵuga kuće BlaŹa Lovranca, i fruti i uŹi; — kunfini: tramuntana put komunski, ĵugo put komunski, z loŹtra⁴⁾ redi p(okojnoga) do<m> Marka Jivkovića, maiŹtral⁵⁾ kuća BlaŹa Lovranca. I ŹtimaŹe⁶⁾ to mesto Źtimaduri⁷⁾ ovoga komuna: Gargur, sin p(okojnoga) ěakova Lećića, i meŹtar Marko Antonćić libar 75, dim 75; i ěa Jivan ozivam se plaćen i satisvan. I tako jena i druga stran obeća se nastoćati i manćenit pod oblig, od kih godir Śihovih dohar, mobilih i Źtabilih⁸⁾, sadaŹnih⁹⁾ i doŹastnih¹⁰⁾.

Svidoci: pre Jive, arhižakan ¹¹⁾ osorski, i Frane Jurković z Beleča. Učineno u kući do⟨m⟩ Matiĉa Božićevića, plovana i nodara puplika. Od mojih ati virno rekopĉah i uĉinih ⟨i⟩ podpisah se.

1) »matežić« — 2) »pužćam« — 3) »nažega« — 4) »ložtra« — 5) »maiztral« — 6) »žtimaže« — 7) »žtimaduru« — 8) »žtabilih« — 9) »sadažnih« — 10) »dožastnih« — 11) »arhišakan«.

30.

{80, 75}

1665, 17 svibnja. (Veli Lošinj)

Na 17 maĉa 1665. Ēa do⟨m⟩ Matij Kožulić i Šimun ¹⁾ Šimićićev ²⁾ ĉineći [s]vakim dobrim naĉinom za se i redi i ostalih dal je [i] prodaĉ i libero pustil do⟨m⟩ Matij i Šimun ov[de] preženti Ēakovu, ženi parun Petra Petrine, preženti, kupujući, dostigući i prijimľući za se i redi mesto, ko se zove Tanĉasko, tarsje i zamľa (!), i sve, ĉe nas pardendi (!) onde, a ĉe se štima ³⁾. I tako jena i druga stran obeća⟨se⟩ nastoĉati i manteĉat⟨i⟩ pod oblig od kojih godir ņihovih dobar, mobil⟨ih⟩ i štabili⟨h⟩ ⁴⁾, sadašņih ⁵⁾ i došastnih ⁶⁾. I mi se akurdamo z Ēakovu za libar 206, dim 206; i bismo kontentani i šatišvani ⁷⁾ od Ēakove.

Šprida svidoci: Šimun ⁸⁾, sin Matiĉa Ragužinića, i Martin Mikolić. Pisa do⟨m⟩ Matij Božićević, plovan i nodar pupliki. Od mojih ati virno rekopĉah, ku⁹⁾ ĉinih i podpisah se.

1) »žimun« — 2) »žimićićev« — 3) »žtima« — 4) »žtabili« — 5) »sadažnih« — 6) »dožastnih« — 7) »žatišvani« — 8) »žimun« — 9) misli kopiju.

31.

{80, 54}

1665, 9 srpnja. Veli Lošinj

Na 9 luĉa 1665. Ēa Mikulina, žena p(okojnoga) Antona Macanića, [ĉineći sv]akim dobrim naĉinom za se i redi i ostalih dajem i p[ro]dajem i libero pušćam Antonu, sinu Bertula Rumaĉola, kupujući, dostigući i pri⟨ji⟩mľući za se i redi kuću novu, ka je pri moje kući pokarvena z opukami; ku kuću štima ¹⁾ meštar ²⁾ Marko Antonĉić i meštar Mikel, sin p(okojnoga) Antona Butera, li⟨bar⟩ 136, dim 136. I ĉa više pisana ozivam se plaćena i satisvana. I tako jena i druga stran obeća se nastojit i manteĉat pod oblig od kojih godir ņihovih dobar mobilih i štabilih ³⁾, sadašņih ⁴⁾ i došastnih ⁵⁾.

Učineno u Lošiću ⁶⁾ u kući do⟨m⟩ Matiĉa Božićevića, plovana i nodara puplika. Svidoci: Mikula Marinić i Juraj Karamanić. Od mojih ati virno rekopĉah i uĉinih i podpisah se.

1) »žtima« — 2) »mežtar« — 3) »žtabilih« — 4) »sadažnih« — 5) »dožastnih« — 6) »ložimu«.

32.

{80, 103}

1665, 15 srpnja. Veli Lošinj

Na 15 luĉa 1665. V Lošići ¹⁾ Velom, a v kući do⟨m⟩ Matiĉa Božićevića, nodara puplika, prihodeći k meni do⟨m⟩ Matiju više pisanomu Božićeviću Martin, sin p(okojnoga) Matiĉa Fantića ⟨skupa⟩ svidoci niže

pisanimi, da bih učinil mu *jeno* pismo i *negovu* naredbu. Najparvo reče, da ga je dopalo po bulitinu pojti na *galiju*. I činim moga prokaradura Martina *Jurjevića*, da on prokura zneti me iz *galije*. I *êa* *ñemu* pušćam ²⁾ sve, *êe* mene tuka v našem ³⁾ stanju, i moj del kuće i *moje tarsje*, ko je va vom mesti i v *favornoj* i na *Ilovici*, da on mozi sve prodati, *êe* mene tuka, a mene tuka svega našega ⁴⁾ dobra polovicu. I neka čini sve štimate ⁵⁾ i to sve prodati i da kupi za me *galijota* za zneti me z *galije* šubito ⁶⁾. Ako bih *êa* *divinal* pojti z ovoga svita parvo nego me *liberaju* z *galije*, reče, da čini *negov* red aniveršal ⁷⁾ *bratju* svetoga Antona. I reče, da oće, da se <od> svega *negova* dobra da pol rečenoj braščini ⁸⁾, a pol od svih dobar i svega moga neka stave pinezi na nivel i neka redovnici potežu nivel, kapelani od ovoga mesta; a da mi budu obligani kantati 3 mise vele na godišće, *jenu* za me, drugu za oca, tretu za mater. I tako oću, da se napuñuje, kako ozgor.

Svidoci zvani i aparzenti: *Juraj*, sin p(okojnoga) *Jivana Belanića*, i *Martin*, sin p(okojnoga) *Šimuna Neretvića*. Pisa do<m> *Matij Božićević*, nodar *pupliki*.

1) »ložini« — 2) »pušćam« — 3) »nažem« — 4) »nažega« — 5) »žtimati« — 6) »žubito« — 7) »aniveršal« — 8) »braščini«.

33.

{80, 57)

1665, 20 rujna. (Veli Lošinj)

Na 20 setembra 1665. *Jivan Buterin*, čineći za svakim bolim načinim za se i redi i ki budu, dal je, pustil je i u prominu prinesal *Jivan*, ovde parzent, i pri<ji>mļući za se i redi i *sucišori* ¹⁾ mesto *tarsje*, ko se zove *Pustolina*, sprida stanêa p(okojnoga) *Marka Barićevića*; ko *tarsje* štima *Gargur Lečić* i *Marko Antončić* libar 37, dim libar 37, i uži i fruti. Sada *êa* *Jivan* dajem na, prominu i suprotiv *Gašparu* ²⁾ *Čarčić* moj vartal, ki je mene tupal po moje ženi v stanju p(okojnoga) *Marka Barićevića* za se i redi i ostalo o<d> drugoga. I tako *jena* i druga stran obeća<se> nastoêati i manteñati pod oblig. I bi štiman ³⁾ vartal od štimađuri ⁴⁾ više pisanih libar 33, so<ldini> 5. I *êa* više pisani *Gašpar* bih kuntentan i sativan od *Jivana*, i uži i fruti.

Svidoci: *Anton Šintić* ⁵⁾ i *Jiva*<n>, sin *Jivana Budinića*. Učiñeno u kući do<m> *Matiêa Božićevića*, plovana i nodara *puplika*. Od mojih ati v<r>no rekopêah i učinih <i> podpisah se.

1) »sucišori« — 2) »gašpar« — 3) »štiman« — 4) »štimađuri« — 5) »žintić«.

34.

{80, 55)

1665, 20 rujna. (Veli Lošinj)

Na 20 setembra 1665. *êa* *Gašpar* ¹⁾ *Čarčić*, čineći svakim dobrim n[činom] za se i redi i ostalih dal je, prođal <je i> libero [pu]stil do<m> *Matiju Božićeviću* prežentu kup[u]jući, dostigući i prij<i>mļući za se i redi vartal pri crikvi svetoga *Mikule*; — kunfini: *tarmuntana* kuća do<m> *Matiêa Božićevića*, *jugo* put komunski, *garbin* put komunski, *maištral* do<m> *Matij Božićević*. Štimaše ²⁾ štimađuri ³⁾ ovoga komuna: *Gargur*,

sin p(okojnoga) Āakova Lećića, i Marko Antončić, ki štimaše⁴⁾ libar 66, dim 66, so<ldini> 10. I ěa Gašpar⁵⁾ bih kuntentan i satisvan i ěa Gašpar⁶⁾ sigurivam do<m> Matiěa mojimi dobri. I tako se obeća jena i druga stran nastoěati i manteniti pod oblig od kih godir nĭhovich dobar, mobilih i štabili<h>, sada<š>nĭh i došastnih⁷⁾.

Uĉiněno u kući do<m> Matiěa Božićevića, plovana i nodara puplika. Svidoci: Anton Šintiĉ⁸⁾ i Jivan, sin Jive Budiniěa. Od mojih ati virno rekopěah i uĉinĭh i podpisah se.

1) »gašpar« — 2) »žtimaže« — 3) »žtimaduri — 4) »žtimaže« — 5) »gašpar« — 6) »gašpar« — 7) »došastnih« — 8) »žintiĉ«.

35.

(80, 257)

1666, 22 sijeĉnja. Mali Lošinj

Jenara dan 22 1666. V Lošini Malom. Kade ěa Žuvana, žena pokojnoga Matiěa Morina, prodajem Periću Sučiću z Nerezin jedan kus tarsěa i zemlju, a to tarsje <je> v mestu, ko se zove kol Medulina. A to dajem ěa reĉena Žuvana reĉenu Petru v jime dalga, a to tarsěa za libar 72. I da se otštĭma toliko tarsěa.

I na to biše svidoci zvani i moĉeni: Perić Radošić i Jivan, sin Gašpara Karliěa. Pisah ěa don Jivan Tancabelić, pjovan.

36.

(80, 65)

1666, 3 veljaĉe. Veli Lošinj

Na 3 febrara 1666. Marko, sin p(okojnoga) Šimuna Bariĉevića, ki pro<da>jem, ĉineći svakim dobrim naĉinom za se i redi i ost[a]lih. dal je; prodao <je> i libero pustil Marko ovdi preženta Šimuna¹⁾, žena p(okojnoga) Matiěa Škrivaniěa, kupujući, dostigući i prijimljući za se i redi mesto jedan vartal, ki je sprida kuće Antona Mažurane, ki vartal je mene Marka tuka po moje p(okojni) materi, i toga vartla jesu dvi dĭlnice. I ěa Marko sve, ĉe mene tuka, sve prodajem. I to mesto štimaše²⁾ štĭmaduri³⁾ Āakov, sin p(okojnoga) Āakova Lećića, i Marko Antončića; i štimaše⁴⁾ li<bar> 58, dim 58. Tako jena i druga stran obeća se nastoěati pod oblig nĭhovich dobar od kojih godir nĭhovich dobar, mobilih i štabilih, sada<š>nĭh i došastnih.

Svidoci: Vid Dudišić i Martin Kožuliĉ⁵⁾. Uĉiněn<o> u kući u Lošinu⁶⁾ Velom do<m> Matiěa Božićevića, plovana i nodara puplika. Od mojih ati virno rekopěah i podpisah se.

1) »šimuna« — 2) »žtimaže« — 3) »žtimaduri« — 4) »žtimaže« — 5) »kužuliĉ« — 6) »ložinu«.

37.

(80, 66)

1666, 13 veljaĉe. (Veli Lošinj)

13 febrara 1666. Anton Gladiliĉ i Antona, žena Jurěa Ćarĉ[i]ĉa, ĉineći svakim dobrim naĉinom sa (!) se i redi i ostalih, dala je i prodaje i libero pušĉa Antonu ovde prežentu kupujući, dostigući i prijimljući za se

i redi mesto v stanji p(okojnoga) Blažine, a to od <o>vih dilnic vartla jena je dilnica sprida kuće p(okojnoga) Blaža Gladilića, a druga je zada kuće više pisanoga p(okojnoga) Blaža. I tako jena i druga stran obeća se nastoěati i manteñati pod oblig od kojih godir ñihovih dobar, mobilih i štabilih ¹⁾, sadašnjih i došastnih ²⁾. Štimaše ³⁾ štimaduri ⁴⁾ ovoga komuna: Martin Stuparić i Juraj, sin p(okojnoga) Jivana Belanića, štimaše ⁵⁾ libar 98. I ěa više pisana Antona bih plaćena i satisvana od Antona više pisanoga. Štimadurom ⁶⁾ i nodaru li<bar> 3, so<ldini> 4.

Svidoci zvani i aparzenti: Jerolim Godinić i Gargur, sin p(okojnoga) ěakova Lećića. Pisa do<m> Matij Božićević, plovani i nodar pupliki. Od mojih ati virno rekopěah i učinih i podpisah se.

1) »žtabilih« — 2) »dožastnih« — 3) »žtimaže« — 4) »žtimaduri« — 5) »žtimaže« — 6) »žtimadurom«.

38.

(80, 58)

1666, 18 veljaće. (Veli Lošinj)

Na 18 febrara 1666. ěa Martin Tancabelić činim svakim dobrim načino[m] za se i redi i ostali<h> mojih dajem, prodajem i libero puščam] Tomasu Ragužiniću ovde parzente kupujući, [dosti]gući i prijimľući za se i redi i kuntrade ovoga Lošića] Veloga mesto, ko se imenuje Karšulska ¹⁾, i tarsje i zemļa i fruti; kunfini Jivan Budinić, levan<t> Ursa, žena pokojnoga Martina Barićevića, garbin parun Petar Perinić, maistral Marko Gladilić. I štimaše ²⁾ štimaduri ³⁾ više pisano mesto Martin Stuparić i Jurić, sin p(okojnoga) Jivana Belanića, libar 33. I ěa Martin bih kuntentan i satisvan od više pisanoga. I ta<ko> se obeća jena i druga stran nastoěati i mantenit pod oblig ñihovih dobar mobilih i štabilih, sada<š>ñih i došastnih.

Svidoci: Gargur, sin p(okojnoga) ěakova Lećića, <i> Jivan, sin p(okojnoga) Jivana Belanića. Učineno u kući do<m> Matiěa Božićevića, plovana i nodara puplika. Od mojih ati virno rekopěah i učinih i podpisah se.

1) »karšulska« — 2) »žtimaže« — 3) »žtimaduri«.

39.

(80, 59)

1666, 29 kolovoza. (Veli Lošinj)

Na 29 aguzta 1666. ěa don Tomažo Marinić, čineći svakim dobrim načinom za se i redi i ostalih mojih dajem, prodajem i libero puščam Martinu, sinu p(okojnoga) Gargura od Lovrana, ovde parzентemu kupujući, dostigući, prijimľući za se i redi i kuntrade ovoga Lošića ¹⁾ Veloga mesto, ko se imenuje Rovenska, jenu kuću, ka je pokarvena z opukami, i z dvorom i z vartli i fruti; kunfini: bura Lepići, jugo Godinevi, garbin put komunski, maištral ²⁾ put komunski. I štimaše ³⁾ rećeno mesto štimaduri ⁴⁾ ovoga komuna Lošića ⁵⁾ Veloga sva dobra, ka su v stanju p(okojnoga) Luke Lepića, Gašpar ⁶⁾ Dudišić ⁷⁾ i Mikula Šimićić ⁸⁾ libar 300, sol-

dini 18, dim <libar> 300, soldini 18. I ēa viŝe pisani ozivam se plaćen i satisvan od viŝe pisanoga za libar 120, dim 120, na dobar raćun. I tako jena i druga stran obeća se nastoēati i mantenit pod oblig i od kojih njihovih dobar mobilih i ŝtabilih⁹⁾, sadaŝnih i doŝastnih¹⁰⁾. Ućinēno u kući do<m> Matiēa Boŝićevića, plovana i nodara puplika. Ŗtimadurom¹¹⁾ i nodaru libar 7, so<ldini> 4.

Svidoci: don Jivan Maletić i Gargur, sin Luke Ŗkarpone¹²⁾. Pisa do<m> Matij Boŝićević, nodar pupliki. Od mojih ati virno rekopēah i ućinih i podpisah se.

1) »loŝina« — 2) »maiŝtral« — 3) »ŝtimaŝe« — 4) »ŝtimaduri — 5) »loŝina« 6) »gaŝpar« — 7) »dudizić« — 8) »ŝimićić«. Ispred prekriŝeni: »Martin Stuparić i Jivan Busanić« — 9) »ŝtabilih« — 10) »doŝastnih« — 11) »ŝtimadurom« — 12) »ŝkarpone«.

40.

(80, 60)

1666, 12 listopada. (Veli Loŝinj)

Na 12 otubra 1666. ēa Antona, hći p(okojnoga) Jivana Buŝkajića, ćinim svakim dobrim naćinom za se i redi i ostalih [mojih] dajem i prodajem i libero puŝćam¹⁾ gospodaru P[a]vlu Pavlini ovde parzentu, kupjući, dos[ti]gući i prij(i)mjući za se i redi i v kuntradi ovoga Loŝiña²⁾ Veloga mesto, ko je blizu kuć p(okojnoga) Buŝkaje; — kunfini: tramun(t)ana redi Buŝkajini³⁾, levant Jivan Budinić, jugo Martin, sin p(okojnoga) Ŗimuna⁴⁾ Raguŝinića, maiŝtral redi p(okojnoga) ēakova Gladilića. I ŝtimaŝe⁵⁾ rećeno mesto ŝtimaduri⁶⁾ ovoga komuna Veloga Loŝiña⁷⁾ Gaŝpar⁸⁾ Buŝkajić⁹⁾ i Anton Lećić i mi viŝe pisani ŝtimasmo¹⁰⁾ viŝe pisano mesto libar 48, so<ldini> 10, dim <libar> 48, s<oldini> 10. I ēa viŝe pisana bih kuntentana i satisvana od viŝe pisanoga Pavla. I tako jena i druga stran obeća se nastoēati i manteniti¹¹⁾ pod oblig od kojih dobar njihovih mobilih<h> i ŝtabilih<h>, sada(ŝ)njih i doŝastnih¹²⁾. Ućinēno u kući gospodara Pavla.

Svidoci aparzenti: Matij Raguŝinić i do<m> Mikula Fantić. Pisa do<m> Matij Boŝićević, plovani i nodar pupliki. Od mojih ati virno rekopēah i ućinih i podpisah se.

1) »puŝćam« — 2) »loŝina« — 3) »buŝkajini« — 4) »ŝimuna« — 5) »ŝtimaŝe« — 6) »ŝtimaduri« — 7) »loŝina« — 8) »gaŝpar« — 9) »buŝkajić« — 10) »ŝtimasmo« — 11) »mantenteniti« — 12) »doŝastnih«.

41.

(80, 46)

1666, 29 prosinca. Murtovník

Jezu(s) Mari(j)a amen. 1660 i 6, miseca decen[bera] dan 20 i 9. Kada ēa Juure Carćić, ot[ijući] narediti moj¹⁾ taŝtamen^{et}, nahaēajući se u mali moći, a u dob^{ri} pameti i nahaēajući se na s^tanu na Mur^otv^onci na moje²⁾ pos^tiji. A sada najp^{ri}ē p^{er}iporućujem moju duŝu go(s^epodinu) bogu i divi Mariji, a telo materi zem^eji i kada me boh sudi, da mi se ućini l lip s^provod, kako se p^{er}is^etoji 1. p^{er}avomu kar^et^ećani nu i da se saherani moje [telo] u c^{er}ek^{vi} u s^u(vete) Marije na Ok^oladu na

mojem po(koj^enomu) ocu, ako ne bude in^epejen g^erob. A sada najp^erije pus^ećam (!) s^e(vetoj) Mariji na Ok^elad od^e Lužari<j>a ovac 5 od^e f^eruta. Pus^ećam veloj b^eras^ećini na Ok^elad 1. vola od^e onih 3. s^etarih, da ga pojidu na S^tomorinicu i da reku po 1 očenaš i jed^enu z^ed^eravu marijuu za me, ma da var^enu kožu nazad. Puš^ećam s^e(vetomu) An^etonu u Lošinj Veli 5 ovac od^e f^eruta. Puš^ećam s^e(vetomu) Ėad^erijuu na K^eriži 5. ovac od^e f^eruta. Pus^ećam (!) f^erat^erom s^e(vetoga) F^eran^ećis^eka 5 ovac^e od^e f^eruta. Puš^ećam Gos^epi od^e Lužari<j>a u Osor moj del b^erazd, ki me tuka v jime onih 200 libar, ke sem jimil na livel; ako netje uzeti moj del, da mozi uzeti moj; ako bi otili uzeti mes^eto, da se komodajuu z ol^etarom i z^e b^erat^eju. Puš^ećam go(s^epodinu) pre Mar^eku Redoki li<bar> 10 i ono, će je u ņega, da mu bude i da s^etira 5 dukat od^e G^erab^eje i da mu budu i da moli boga za me. Pus^ećam sinu Ėakovu i Matiću tar^es^eje, ko je P^eran^eturi, kol^e Kal^edon^ete s^etaro i da p^elate gar^edoći li<bar> 200. I pus^ećam tar^es^eje c^erik^evi na Ok^eladi, ko je z^e juuž^enem k^erai P^eran^eturi; ako ga ne bi otila c^erik^eva, da vazme, ki bude otiti i da da c^erik^evi li<bar> 50. Pus^ećam tar^es^eje i zem^elju, ko je s^e p^eriluk c^erikev na Sal^ebunići od^e popa do popa i da mi se g^erob oficia. A sada, ako ne bi otiti s^etati dica s^e maćehu, da je dadu, će je ņej i da uz^eme ona li<bar> 100 kade ņej d^erago i u čem ņej d^erago. A sada s^eve, će sen činil zapisati i će nis, na tin s^evin činim redi s^evih mojih sini i mojuu h^ećer³) od^e s^evega moga ubos^et^eva⁴) i da dile ljub^eljeno s^eve, će se bude nahoditi meju sobom.

Na tom pis^emu se najdose (!) s^evidoci moļeni i z^evani, ki pos^elusaše, će se je ur^edinivalo, da se zapise (!) od^e po(koj^enoga) Jure Ca<r^ećića>: par^evi s^evidok Jivan Sur^emilić z^e Dubač^enice i Gas^epić Fakinić. Na to pus^ećam za mojih p^erokarad[uril] go(s^epodina) p^era Mar^eka Redoku i mes^et^era (!) Matij<j>a Falića z^e Nerezin i ěa F^eranić Mar^eketić, ki pisah, budući kurat u Puntli K^eriža⁵).

1) »moe« — 2) »moee« — 3) »heećere« — 4) »oboseteva« — 5) U originalu stoji znak križa.

42.

(80, 71)

1666, 7 prosinca. (Nerezine)

1666, miseca decembra na 7. Kadi ja Jive Čerković, naļodeći se u mojej nemoći, a u dobri pameti, činih zvati go(spodina) do<m> Mata Kožulića da mi piše moj taštament inbrivijarijo, u kon priporučjen dušu moju, go(spodinu) bogu, a telo materi zemlji¹), a zatin najparvo: Pu(šćan) S(vetomu) Telu pol tarsja moga, a pol moje žene, i da crikva čini reći jedne mise gargurske za moju dušu. Pu(šćan) Gospi v zdolnju crikvu ovac 40 z obligon da i ta učini kako zgor. Pu(šćan) go(spodinu) don Juru Mikoliću ovac 10 za ljubav bo(žju). Pu(šćan) mojej ženi kuću i vartli i sva stabila i mobila i da je moj red i da plaća 1 misu na leto, dokle bude živa i dug²) da plati i pogreb i da je dona i mađona od svega moga. Pu(šćan) s(vetomu) Francisku ovce 2. Pu(šćan) momu bratu Šimunu jednoga tovara. Pu(šćan), ako moja žena umre, da pusti crikvan za me i za, se. Pu(šćan) za moji prokaraduri Mata Gulića i Antona Goba.

Svidoci aparžente: Marko Berićević i Antić Fratrinić. Pisah ja do⟨m⟩ Matij Kožulić, kurat od Nerezin.

1) »zenbli« — 2) »duh«.

43.

(82, 149)

1666 (Nerezine)

1666, miseca ma a v kući mene žene po(kojnoga) Jerolima . . . ičić . . . Gašpare činih zvati popa Mati[ja Kožulića] . . . Pu(šćan) i da se pohrani telo moje u cimat[ori] s(vetoga) Frančiska na grobu moje po(kojne) hćere Mikuline. Pu(šćan) mojej hćeri Antoni Podrane¹⁾ z obli-gon, da č(i)ni govorit mise,² 1 velu ⟨i⟩ 1 malu za oca i mater i da kan-del naliva, kako i ja; i po smarti da pusti, ki ga bude nalivat; i još pu(šćan) postižu i 1 pelej novi i 1 prost⟨i⟩rku. Pu(šćan) br⟨atji⟩ od Lunza-rija ovce 2 za ljubav b⟨ožju⟩ i Gospi od Karmene 2 i S(vetomu) Sakra-ment⟨u⟩ 2, i koludrican 2 i fratron s(vetoga) Frančiska 2. Pu(šćan) za v Alsiž²⁾ li⟨bar⟩ 100. Pu(šćan) 1 ovcu momu vnuku Sidriću, 1 vnuki, za ljubav bo⟨žju⟩. Pu(šćan) 2 ovce s(vetoi) Mariji Mandalenj. Pu(šćan) 1 kvar-tu žita, da se kalicionon³⁾ učini onin, ki me ponesu. Pu(šćan) redi moju di-cu i prokaratura Stip[a]na Žorovića.

Svidoci aparžente: Jivan Marinč[ulić] i Luka Marinčulić, po(koj-noga) Stipana. Pisah ja dom ⟨Matij⟩ Kožulija.

1) Nejasno — 2) Za hodočašće u Asiz — 3) Obično: kulacijon, kalicion.

44.

(80, 67)

1667, 2 veljače. (Veli Lošinj)

Na 2 febrara 1667. Ēa Anton, sin p(okojnoga) Šimuna¹⁾ Ragužinića, čineći svakim dobrim načinom za se i redi i ostalih [mo]jih dajem, pro-daje⟨m⟩ i libero pušćam²⁾ go⟨spodi⟩nu do⟨m⟩ Mikuli Marčeviću ovde parzente kupujući, dostigući i priimljući za se i redi i kuntrade ovoga Lošinja³⁾ Veloga mesto, ko se imenuje Slavoñine, tarsje i zemļa i fruti; — kunfini: bura put komunski, jugo zemļa Kučičinih, garbin ⟨zemļa⟩ Malića, majižtral⁴⁾ zemļa Luke Mizine. I štimaše⁵⁾ rečeno mesto štima-duri⁶⁾ ovoga komuna Lošinja⁷⁾ Veloga Martin Stuparić i Jivan Busanić libar 220, dim 220. I ěa više pisani ozivan se plaćen i satisvan od više pisanoga go⟨spodi⟩na do⟨m⟩ Mikule. I tako jena i druga stran obeća se nastoěati i mantenit pod oblig od kojih, njihovih dobar, mobilih i štabilih, sadašnjih⁸⁾ i dožastnih⁹⁾. Učiniěno u kući do⟨m⟩ Matiěa Božićevića, plo-vana i nodara puplika. Štimadurom¹⁰⁾ i nodaru li⟨bar⟩ 5, so⟨ldini⟩ 4.

Svidoci: dom Anton Ragužinić i dom Jivan Maletić. Pisa Matij Bo-žićević, plovani i nodar pupliki. Od mojih ati virno rekopěah i učinih i podpisah se.

1) »žimuna« — 2) »pušćam« — 3) »ložina« — 4) »majižtral« — 5) »žtima-že« — 6) »žtimaduri« — 7) »ložina« — 8) »sadažnih« — 9) »dožastnih« — 10) »žti-madurom«.

Na 28 aprila 1667. Kadi ê Jerolima, žena p(okojnoga) Filipa Stanića, v Ustrinah, čujući se <u> mali moći, a <u> dobri pameti, prizvah popa Jerolima Vitkovića da mi piše moj taštament <e>nt najzadni inbarviêrijo, v kom taštamentu priporučujem bogu dušu, <a> telo materi zemlji i da se pohrani telo moje pri crikvi s(veto)ga Martina v Ustrinah za vsimi že-kviêmi, kako narejuje s(ve)ta mati crikva. A sada narejuben, da se napu-ni taštament p(okojnoga) moga muža Filipa. A sada najpriê <pušćan> neveršarij jedan za me, jedan za sina, jedan za moju po(okojnu) mater. <Pušćan> libar 100, ki jide v Asiš za me; libar 100 vnuku Antiću, ako bi bil redovnik; ako ne, da razdile redi. A najpriê sen parnesla k momu mu-žu pet sto i devedeset libar. Pak mi je ¹⁾ prišlo od matere sto libar. Pak od sestre sto libar. Iz mojih dobar da se kupi jedan param<e>nt beli svetomu Martin<u> ot libar 100. <Pušćan> v Olt<a>rskom vas moi del svetomu Martinu. <Pušćan> za moji redi mojih vnuci, ki su ot sina i hćere, i van kako gre da razdile brati<n>ski i da za me boga mole. A za mojih prokaraduri <pušćan> Sidra Stanića, p(okojnoga) Antona, i Filipa Soldi-čića.

Aparzente svidoci moļeni: Sidar Stanić i Êkof Anelić i sin ñegov Martin i ê pop Jerolim Vitković, kurat va to vrime v Ustrinah.

1) »Pak čimije«.

U jime Isusovo amen. Leto od rojenêa ñegova na 5 setembra 1667. Učiñeno ¹⁾ u kući Kate, žene p(okojnoga) Šimuna ²⁾ Barićevića. Nahodeći se na postlji êa Anton, sin p(okojnoga) Mihovila Kučića, zdrav u pameti i besede, prem zlo čujući se nemoćan od života, razmišljujući ³⁾ ne bu-dući stvar veće nego čekati vrime od smarti činil je zvati mene do<m> Matiêa Božićevića, nodara puplika, i <skupa> svidoci niže pisanimi, mole-ći da bih pisal ov ñegov najzadni taštament ⁴⁾ i voļu ⁵⁾, s kim razumim pustiti ñegovo uboštvo ⁶⁾ po način: najparvo priporučujem dušu moju gospodinu bogu ⁷⁾ i majki ñegovoj, zatim, kada me gospodin bog sudi od ovoga svita, da mi se učini lip sprovod z misami i z ježekviêami i da se telo moje jima zakopati pri crikvi svetoga Antona. Paki reče, pušćam moje tarsje i zemlju, ka je pod stanje Halića, da se proda i da se ti pinezi stave na livel redovnici kapelani i da su mu obligani kantati 2 mise na godišće, jenu za me, a drugu za pokojnu moju ženu Mandu. Paki reče, da jimaju prodati ostale moje zemlje i sva moêa dobra i neka se plati, êa sam dužani; êe avanca, neka se stave pinezi k više pisanim pinezem, i ako bi ki êa partendil od moga roda od moga uboštva ⁸⁾, neka dadu ñim sva-komu soldini 4. Reče, da oće da bude ñegov ⁹⁾ red aniveršal ¹⁰⁾ don Jivan Maletić, prokaradur meštar ¹¹⁾ Mate Forcinić. Reče, da je jena piñata, ka gušta ¹²⁾ libar 10, i ona neka se proda i stavi k više ¹³⁾ <pisanim> pi-

nezem. I reče, <da je> jedan biļ i skrińica i dolama i karatelac i parsten, ki je u Grešićevice, i jedan je u meštra ¹⁴⁾ Tomeva, a Tomevu gre od mene libar 6. I neka ti pinezi svi skupe se i neka je stave k više pisanim pinezem, kako bi mogli više pisani redovnici ioš govoriti za tu ¹⁵⁾ plaću 2 mise base, jenu ¹⁶⁾ za moga oca, a jenu za mater. I u Mande, žene Jivana Lovrančića, jest valne za jenu petinu sukna.

Svidoci: Marko, sin p(okojnoga) Martina Barićevića, i Jure, sin p(okojnoga) Antona Belanića. Pisa do<m> Matij Božićević, nodar pupliki.

1) »učinenu« — 2) »žimuna« — 3) »razmižljući« — 4) »taštament« — 5) »volo« — 6) »ubožitvo« — 7) »bogo« — 8) »ubožitva« — 9) »negovo« — 10) »aniveržal« — 11) »mežtar« — 12) »gužta« — 13) »više« — 14) »mežtra« — 15) »to« — 16) »jeno«.

47.

(82, 139)

1667, listopada. (Nerezine)

1667, miseca otub[ra] Kade ja Gašpara, hći po(kojnoga) Antića Ji , nahodeći se u mojoj nemoći, a u dobri pameti, činih zvati popa Matija Kožulića, da mi piše moj taštament inbrevijarijo, u kun priporučujen dušu moju go(spodinu) bo(gu) i majki űegovi ¹⁾, a telo materi zemļi ²⁾ i kada me sudi go(spodin) bo(g), da se pohrani telo moje u s(vetoga) Frančiska. Zatin pušćan Mikuli bratućedu Derenčinev z obligon da plaća 1 reversarij za moga po(kojnoga) oca, a jednu <misu> malu za me. Pu(šćan) uļnik, ki je na buru, Matiću z obligon da p<l>aća 2 mise male na leto, jednu za me, a jednu za moju mater. Pu(šćan) v Dolci 2 dilnice, jednu Matiću, a drugu Jakovu s obligon da plaćaju na leto 2 mise vele, a on <dolac>, kade je maslina i smokve, da se da, kako svidoci znaju. Pu(šćan) maslinu Antoni, da kandel ž űe naliva, ako jih bude, ako ne, ne. Pu(šćan) kuću i vartli mojoj materi, dokle je živa, a po smarti da pu sti komu űej drago.

Svidoci aparženti: Jakov Hulčić i Marko Marušić. I da su mi moji prokaraduri kako ja Jivan Jakofčić kadi pred ļu[di] i svidoci aparžente ³⁾ Marko Karstjanić i Anton Stanić i čuda drugih. I ki bi se porekal, da plati dukat dvajset i pet: v komun 12 i po<l>, a v crikvu s(vetoga) Frančiska 12 i pol.

Svidoci: Marko Karstjanić i Mikula Źorović.

1) U originalu samo nejasno i zamrljano: »no«. 2) »zmbli« — 3) »aparženete«.

48.

(82, 138)

1667, 6 studenoga. (Nerezine)

1667, miseca nov[embra dan 6]. Kade ja Martina, žena po(kojnoga) Antića Jafića, čujući se v nemoći, a v dobri pameti, činih zvati go(spodina) do<m> Matija Kožulića, kurata s(vetě) Mandalene, i činih zapisat, da potvarjujen sve, kako je naredila moja hći Gašpara. I zviše pu(šćan) garje, ko je kol Redimutka, fratron s(vetoga) Frančiska za ļubav<v> bo(žju).

Pu(šćan) polovicu stapal i kuće¹⁾ fratron s(vetoga) Franciska z obligon, da jimaju govorit jedan reversarij na godišće za me, a polovicu netjakon Matiću i Jakovu z obligo⟨n⟩ da plaćaju na leto po jedan reversarij za moga po(kojnoga) muža; ako ne, da i to mozi zvet²⁾ fratri i napuñeva⟨t⟩. A vartla dva da se prodadu i da se plati pogreb i mise i vosk i ostalo.

Svidoci aparzenti: Antić Matijašić i Marko Marušić. Pu(šćan) mojih prokaraduri Jakova Hulčića i Jivana Marinčulića.

1) U tal. prijevodu: »la parte delli casali e case« — 2) vzet.

49.

(80, 128)

1667, 15 studenoga. Veli Lošinj

U jime I⟨su⟩sovo amen. Leto od poroženâ negova na 15 novembra 1667. Učineno u kući Luke Forcinića v Lošini¹⁾ Velom blizu kuće Jivana Lovrančića. Kade stojeći u postiji, zdrav u pameti i besede, prem zlo čujući se nemoćan od života, razmišljajući²⁾ ne budući stvar veće nego če[ka]ti vrime od smarti činil je zvati mene do⟨m⟩ Matića Božičevića, nodara puplika, i skupa svidoci niže pisani, moleći me, da bih pisal ov najzadnji taštament³⁾ i voļu⁴⁾, s kim razumim pustiti moje ubožstvo⁵⁾ po način: najparvo priporučujem bogu dušu, a telo materi zemlji, zatim da se zakopa telo moje v grobih mojih starjih. Paki reče, pušćam ovu moju kuću momu sinu Jivanu, ako pride s Turak; ako ne pride, neka bude Luciji i Kati mojje (!) dvim hćeram. I ki bude v nej stati, da plaća ni⟨n⟩ 2 mise na godišće za vavzađ kantane, jenu za me, a jenu za moju ženu Maru. I pušća⟨n⟩ nim 3 kopači tar⟨s⟩êa na Kamenici neka daju 2 sića ⟨vi⟩na popom. Reče, pušćam moje hćeri Kati mesto, kade je učinena kuća, i pol vartla, nek za sina dom Antona čini govoriti misu malu na leto. Reče, da pušća Lucije pol moga podanka za luba⟨v⟩ božju i da mi učine jedan kulacion, a ostalo na pol.

Prokaraduri: zet Jerolim i Tomić zet. Svidoci: meštar⁶⁾ Mate Forcina i Tomić Lečić. Pisa do⟨m⟩ Matij Božičević, nodar pupliki.

1) »ložini« — 2) »razmišljajući« — 3) »taštament« — 4) »volu« — 5) »ubožstvo« — 6) »meštar«.

50.

(80, 124)

1667, 26 studenoga. (Osor)

Jezu⟨s⟩ Marija. 1667, miseca novembra na [26]. Kade ja don Matij Kožulić, manšjonar od crikve katedrale od Osora, a na misto kurata od crikve s(vete) Ma(rije) Mandalene od Nerezin, i nahodeći se ja više pisani do⟨n⟩ Matij u šakarstiji rečene katedrale, u kon mestu ležaše Matij Zantonić, ki reče, da je rañen, i mnogo ljudi¹⁾ okolo ñega. I prispih k ñemu za ponukat ga na spasenje i reče mi: Do⟨n⟩ Matiju, učinite²⁾ mi jednu karitad, ku želin, kako narejujen za dušu moju na paržent svidokov, ki ovde nahode se. Najparvo pu(šćan) da, kada me go(spodin) b(og) sudi z ovoga svita, da se pohrani telo moje v crikvi s(vetoga) Gavdenta

i pušćan mu ovac 20. Opet pu(šćan) svin misnikon od Osora i do Lošina po ovce 2 al po jedan dukatun za ljubav bo(žju). A moju ženu <pušćan> donu i madonu od ostaloga, ma da jima činit jedan obet na da<n> s(ve- toga) Matija, ki je v leti, če je na 21 setembra. I da ga čini v Križi al v Osori, kade nej drago; ako ne, da vazme svoj četvarti del.

Svidoci aparžente: Jakov Saleta i Antić, po(kojnoga) Luke Bla- žinića sin. Prokuraturi: go(spodin) don Franić Marketić i meštar Matij Falić. Pisah ja do<n> Matij Kožulić.

1) »lidi« — 2) »očinite«.

51.

(80, 154)

1668, 1 travnja. (Nerezine)

1668, miseca aprila na 1. Kade ja Sidra, žena po(kojnoga) Matija Marinčuli(ća), nahodeći se u moje nemoći, a u do<bri> pameti, činih zvati popa Matija Kožulića, da mi piše moj <taštament, u kon priporuču- jen dušu moju gospodinu bogu, a telo materi zemlji, i da se> ¹⁾ najpar<vo pokopa> u s(vetoga) Frančiska. Pu(šćan) mojih dobar četvarti del za ljub<av> bo(žju), kade se ča nahodi, mojim sinom, da plaćaju 2 mise vele na leto, za me jednu u s(vetoga) Frančis<ka>, a jednu u svetoga Gav- denta v Osori. Pu(šćan) Mikuli sinu <kotal> pisani i 1 pelej. Pu(šćan) kot- al čarni sinu Matiću. Pu(šćan) Donki kotal beli vodeni, a drugo da bra- tinski dile. Pu(šćan) za prokaradur<i> sini Matića i Gašpića.

Svidoci: Antić Kosmičić, Mikula Brlandinić.

1) Tekst je nadopunjen prema priloženom talijanskom prijevodu. U isto- mu se prijevodu pop Matij Kožulić piše: Matteo Cusulich.

52.

(82, 132)

1670, 25 svibnja. Unije

[Isus Mariêa. Na 25 maêa 1670. Na Uniêh] ¹⁾ f kući Matiêa Buk- san[ića]. [Ja] Matij [Bu]ksanić, budući u velikoj nemoći, a u dob[ri] pa- meti, činih zvat popa Tadijuu [V]itkovića, da mi piše moj taštament, u kon taštamentu priporučujen b(og)u dušu, a telo materi zeml<i>. I kada me boh (!) sudi od ovoga svita, da se jima moje telo pokopat v cimitri s(vetoga) Martina sprovodom, kako se pr<i>stoji. Pak pušća<n> moji redi mojuu ženu Katu i donu i madonu i moga sina Gustina. Pak pušćan tar- sje f Praprutnon, da se nima dilit nego da moj sin Gustin i moêa žena Kata da jimajuu uživa<t> to tarsje i da jimaju plaćat jednu misu za mo- ga dida i babu, a jednu za me i za moga oca, a jednu za strica, ako ne vazmu tarsje redi. Pak pušćan s(vetomu) Êadriju na Uniêah dilnicu tar- sêa v dolu zgoriñem; da za me bratêa boga mole 25 êañic. Pak pušćan hćeri Kati pol dilnice tarsêa kol Varbuna i šest redi kol Kočļa. Pak puš- ćan s(vetomu) Martinu 5 ovac, a s(vetoj) Mariji 5. Pak pušćan vola rusi- na, kada ga ubijuu, da ga razdile bratinski vsi, a o<d> drugih ñeka bude moêa žena Kata gospodarica. Pak pušćan živin 20 mojej ženi Katarini ²⁾ v jime ovac, ke je parnesla k meni, i pušćan je l<iba>r 100, ke je parnesla

k meni, a to f kući i va vartli, če smo prodali nejega. Pak[pušč]an Gustinu i Marinu , ka je od Matešića i kuću, ku slu polčeli zidat, da ju skupa . . . juu i da nin dvin bude, a stara da je gospodarica od moje i jod<!> vartal i da se nimajuu dilit nigdar nego da stoje za zadušćinu za martvih. Pak pušćan Gustinu plaf i z mrižami da uživa, ma da vazda jima zvat brata Marina sobu na ribe. Pak pušćan da mi jimaju učinit obet za me i za mojih martvih, redovnikom i ostalim ub<o>zim na <o>von taštamentu. Pušćan mojih prokaraduri moga sina Marina, drugoga Matiea Maturina; ki prokaraduri jimaju³⁾ prokurat za stvari zgora pisane i za duzi.

Pak biše na ton taštamentu svidoci moļeni: Jivan Taraboća od Matiea, drugi Simon Picinić od Franića. Pisa pop Tadij⁴⁾ Vitković, budući kapelan.

1) Isprava je u gornjoj polovici dosta oštećena od djelovanja vlage. Uništeni tekst nadopunjen je na temelju talijanskog prijevoda — 2) »batarini« — 3) »jimajo« — 4) »dadij«.

53.

(83, 13)

1672, 31 studenoga.

[1672. 31. XI]¹⁾ Kade ě Franica, žena pokojnoga Antića Ku Jivana, nahodeći se u nemoći, a u dobri p[ameti], prizvah popa Jerolima Vitkovića, [da mi] piše moj taštament najzadni inbarv[ierijo], v kom taštamenti priporučujem²⁾ bo[gu] dušu, <a> telo materi zemlji i da s<e> pohrani [te]llo moje v crikvi s(vetoga) Luke, kad je moi p(oko)jni muš (!). A sa<da> pušća<m> najprije Gospi od Luzariē pet ovac <od> paš[e] v Merašćici v južnih boc(h)>³⁾, če mi je prišlo o<d> toga pokojnoga. A sada pušćam mojim komesarom, da jimaju teplit⁴⁾ sina, da jima dat račun od i<n>trade, če <je> bilo na priluku od p(okojnoga) muža, ač mi ni dal niš, a ě sen nih hranila do sada; a za voli, ki su u nega, ni mi dal nego jedno brime pšenice. A sada pušćam⁵⁾ mojim hćeram⁶⁾ svega moga treti del, a ostalo da razdile z bratom, kako gre. A sada pušćam da se da libar pedeset i star kruha⁷⁾, <onomu>, ki ide v Asiž za me, a da ide ědrovica; ako ne bi mogla ona, da koga najdu kumesari. A sa<da> pušćam za mojih komesari Franića Lovrečića z Miholašćice i Bartula Barića.

Svidoci moļeni aparžente: ěkof Karbavić i Bartul Barić.

1) Isprava je mjestimično oštećena, a isto tako i priloženi tal. prijevod; iz ovog posljednjeg razabire se datum isprave — 2) »priporo...« — 3) U tal. prijevodu: »in Meransiza in parte nelle coste di siroco«; u glag. tekstu stoji: »sužnih boc« — 4) siliti, tjerati; u tal. prijevodu: »sforzar e molestar« — 5) »pošćam« — 6) »hćerar« — 7) »kroha«.

54.

(200, br. 1)

cca 1677. (Sv. Jakov)

..... [činih zvat dom Martina Lev]ačića kurat[a svete Marije, da mi piše tašta]ment najzadni¹⁾, u kom [priporučam bogu dušu, a] tilo materi zemlji, kada m[e gospodin] bo(g) sudi ot [ovog]a svita,

[da mi se] učine ježekvije, kako se pristoji jenomu redovniku i da mi se pohrani t[i]llo moje v crikvi s(vete) Marije. Zatin pušćan oltaru velomu ovde s(v)ete Marije tarsje i zemlju na Bučahnah (!) i da [mi] čine govori<t> 1 reveršarij urdinari<j> na godišće za moju dušu. Zatim pušćam kuću i v kuće neimenovano i vartli go(spodinu) don Janmatiju Karšiću, a momu zermanu i sinu po(kojnoga) Gašpara Jedriću za ljubav božju. Zatin pušćam oltaru velomu Go(spoje) mesto, ko je za Kvačića tarsje²) i zemlju i [m]asline do mejnici i da mi čini govorit toliko mis za me i z<a> po(kojnoga) oca, koliko bude moć metati. Zatin pušćan netčakići [m]oje, če se nahodi moje v Lanene i v Mirinića i preko v Križi v seli za ljubaf božju. Zatin pušćan go(spodinu) don Jivanu Karliču mesto pot put ili pot stanje³) po(kojnoga) Falića, če je⁴) bilo po(kojnoga) do<m> Mata za ljubaf božju. Zatin pušćan s(vetomu) Jedreju u Križ i Gospi po jenu ofcu, svakomu za ljubaf božju. Zatin pušćan ovde vsin trin oltarom po jenu ofcu za ljubav božju. Zatin pušćan prokaradura više moje matere go(spodina) don Enmatiê Karšića, da ju on guverna i prokura za nu, dokle bude živa. Zatin pušćan moga jereda moju mater ot ostaloga vsega jimenovanoga da uživa i čini, kako ne bude drago. Pušćan mojih prokaraduri na ovo više pisano Jivana Falića i Žorića Žorevića, po(kojnoga) Mikule i don Jerolima Posi[be]lića, da prokuraju za moju dušu i ubošćinu.

Svidoci moļeni, zvani i parženti: don Jivan Šimičić i Šimun Račić. Ja do<m> Martin Levačić, kurat s(vete) Marije, ki pisa ov taštament.

Isprava je teže oštećena od djelovanja vlage; manjka i tal. prijevod. — 1) »naezadni« — 2) »tarsee« — 3) »stane« — 4) »ee«.

55.

(87, 104)

1677. (Sv. Jakov)

Isus i Mariê 1677, mi[seca] čić, nahodeći se u nemoći 1 [dobri] pam[eti] činih zvat M]artina Levačića, kurata s(vete) Ma(rije) ot Okl[ade, da mi piše moj najzadni] taštament, u kom taštamenti p[ušćaj]n, kada me g<ospodin> boh s[udi] ot ovoga] svita, priporučivam dušu moju go(spodinu) bogu i majki neg[ovi, a til]lo materi zem[li, kada me go<spodin> boh sudi. Reče, da mi se poh[rani] tilo u grobu, kade mi je¹) moj po(kojni) otac, ako bude crikva par[a]t grop. Reče, pu(šćan) 1 ovcu za n i 1 ênicu i da mi ga dadu. . . . Reče, pu(šćan) tarsje²) i zemlju v Drage Šaneve s(vete) M(arije) vele brašćin[e, da] jimaju činit govorit 2 mise vele za moga po(kojnoga) oca i po <o>n taštament očin i da razdile na 4 dili to mesto i da [pote]gne bratê s(vete) M(arije) ti 3 dili, ki me tukaju. Jo(š) reče, pu(šćan) išteše s[vete Marije] tarsje³) v Pranturi s južnen dolci ot garbina delnice do Mart[inšćice?], vse, če se nahodi, i smokvu za ljubaf božju. Jo(š) reče, pu(šćan) g<ospodinu), ki stoji s manu u onomu dolci vse, če se nahodi, za ljubaf božju. Jo(š) reče, pu(šćan) ištešemu više rečenomu u dolci prilučnen 3 dilnice, [k]akove su, za ljubaf bo(ž)ju. Jo(š) reče, pu(šćan) v Tunafci, če je moje⁴), više rečenomu go(spodinu) i da mi jima činit govorit 1 misu malu na godišće za me. Jo(š) reče pu(šćan) v Rudaneve stapju i vartal i maslinu za ljubaf bo(ž)ju. Jo(š)

reče pu(šćan) ištešemu go(spodinu) v Gruhnaton, če me tuka ot zgora plase. Jo(š) mu pu(šćan) 2 ovce vele i 2 male ênice za ljubav bo(ž)ju. Jo(š) reče, pu(šćan) vele braščine ovac 5 ve.ih. Jo(š) reče pu(šćan) Gospi ot Luzariê ovac 5 i jenu ênicu. Jo(š) reče, pu(šćan) vratron s(vetoga) Frančiska vola brunina i jenu živinu ošlu i da mi govore 1 reveršarij na godišće za me. Jo(š) reče, pu(šćan) s(vetomu) Šilveriju ovce 2 vele i 1 malu. Jo(š) reče, pu(šćan) žaknu Šimičića ovac 5 i da mu se dadu, kada reče misu. I pu(šćan) ištešemu, če se nahodi moje⁵⁾ kol ribarovoga stanê za patarmonij, kada bude se otit urdinat, za ljubaf bo(ž)ju. Jo(š) reče, pu(šćan) sestri Antoni 1 ofcu velu za ljubaf bo(ž)ju. Jo(š) i mojin netêkon pu(šćan) po 1 ofcu, a néje⁶⁾ sinon i hćeran. Jo(š) reče, pu(šćan) netêku Marušice i sestram, a mojimi netêkiňan po 1 dukat, svakomu ot moje ubošćine. Jo(š) reče, pu(šćan) moje žene kuću i vartli i vse onde okolo, če se nahodi, dokle je⁷⁾ ona živa, a po smarti ňe činin reda ozdola ot toga više rečenoga, kuće i ostaloga, če se bude nahodit. Jo(š) reče pu(šćan) išteše žene tarsje⁸⁾ na Bošci mlado, dokle je⁹⁾ ona živa, da uživa, a po smarti nje¹⁰⁾ braščine vele i da mi čine gov[oriti] tat, ako ne, a oni male. Jo(š) reče, [pušćan] zemļu na Bardine pri Konalu za patarmonii, [da mole] boga za me. Jo(š) reče, pu(šćan) moga jereda po smarti moje¹¹⁾ žen[e] vsega, če se bude nahodit, moga netêaka Šimića i da mi [d]ja činit govorit 2 mise vele na godišće, 1 za me, a [1] zja ženu, dokle bude on živ. Reče, pu(šćan) mojih prokaraduri na više pisano Žorića Žorovića, po(kojnoga) Mikule, i oca poštovanoga f(r)a Petra Fakinića.

Svidoci na to više pisano moļeni i prošeni, aparženti: Luka Lurić, meštar, i meštar Jivan Falić. Pisah ja do(m) Martin Levačić, kurat s(vete) Marije¹²⁾, of išteši taštament aparženti.

1) »ee« — 2) »tarsee« — 3) »tarsee« — 4) »moee« — 5) »moee« — 6) »neee« — 7) »ee« — 8) »tarsee« — 9) »ee« — 10) »nee« — 11) »moee« — 12) »mariee«.

. zadni taštament . . . [pripo]rućujen g(ospodinu) bogu¹⁾ i majki ňegovoj dušu moju, a telo materi zemļi²⁾ i ka[da me bog sudi] iz (o)vgoga svita, da mi s(e) učini lip sp[rovod] od šm i z ježekviêmami i da se pokopa telo moje u svetogla Êjdriêa. Pušća(n) moj red aniveršal moju dicu su da. Pušćan s(vetomu) Jadriju libar 60, a to v ogra[di], ka se zove Korčinef, a to po štimi i da čini crikva g[ovo]riti jenu misu na godišće za moju dušu, i ako bi otit moje dica daržat ištešo mesto, da ni se ne more uzet; ako ne budu otiti, da bratja dadu komu³⁾ ňi(m) bude drago i plaća, ča bude crikvi hoditi. Pušćan moji prokarad[uri] g(ospodina) d(on) Jivana Maletića i Ant(o)na Buterina i da prokuraju za moju dušu i za dicu. I reče, urdinivan⁴⁾ da s[e] prodadu⁵⁾ živine ošle i sukno⁶⁾ i da se plati s toga duh (!) do leta za sada, a pak da se z leta plate z intrade, kada bude. I reče, ako me g(ospodin) boh sudi iz

ovoga svita, da stric Mateša i te(t)a Markižina da vasmu (!) moju hcer Franu h sebi od(a)vle i da ju darže pri sebi i da prokuraju za ňu i d(a) pomog(n)u sega leta požet i zguverna(t), ča boh da. I reče, urdinivan da kako s(e) intrada sguverna, da mi se učini jedan lip obed i da s(e) odre četire živine i da s(e) smeje jeno brime žita i već; ako ne bi toliko bil(o) žita, da se smeje i s truse. I reče, urdinivan, da će toka moga po(kojnoga) muža Martina u Loš(i)ňu od ňegovih starijih, da se u dile rasdili i da se u dile proda i da se plati duh jistoga u dile.

Svidoci moļeni, prošeni i aparženti: Gašpar Buškajin i Gašpar Čarčići. Pisah ēa d(on) Nikula Fantić, kapelan s(vetoga) Jadriēa s Punte Križa ⁷⁾, za ne budući nodara istešo mesti.

Isprava je dosta oštećena od vlage i miševa. Načena je u »Liber instrumentorum« od g. 1679 do 1680. bez talijanskog prijevoda. — 1) »bogo« — 2) »zemli« — 3) »kumu« — 4) »zadurdinivan« — 5) »porodadu« — 6) »sukono« 7) Znak križa.

57.

(87, 106)

cca 1680. Nerezine

..... ē Jivan de Baška, nahodeći se u Nerezinah Inice u nemoći, a u dobre pameti, činih zvati [Martina] Levačića, da mi piše moj taštament, u kom t[taštamenti] priporuči[vam] dušu bogu, a telo mater i zemli, i kada me [gospodin bog] sudi ot ovoga svita, pu(šćan) da se pokopa tilo moje v crikvi [svetoga Frančiska u Ne]rezinah, da mi fratri dadu grop (!) za plaću. Jo(š) [pušća]n ištešen ovac 20 od fruta i da mi govore 1 reverš[arij na godi]šće za me. Jo(š) reče, pu(šćan) da se proda moga libar sto i da j[eda]n fratar <gre> v Asiž za me. Jo(š) reče, pu(šćan) ovce dvi s(vetomu) Frančisku i 1 malu. Pu(šćan) s(vetomu) Antonu išteše crikve ovce dvi, k[ako više]. Pu(šćan) s(vetomu) Gavdentu ovce dvi, kako više. Pu(šćan) Božjemu Ti[lu] v Osor ovce dvi, kako više. Pu(šćan) s(vetomu) Mihojlu ovce dvi, kako [više]. Pu(šćan) s(vete) Marije Mandalene o(v)cu jenu ot fruta. Pu(šćan) za me ovce dvi za kalicion i dvi kvarte žita, da mi učine, kako je užanca. Pu(šćan) pedeset libar, ki mi gredu ot dote po(kojne) moje mater[e], da se reče toliko mis za oca i mater moju. Jo(š) reče, pu(šćan) momu bratu soldini četire. Pu(šćan), r(eče), sestri moje soldini 4, a ot ostaloga moga pu(šćan) jereda moju ženu, ako se ne oženi; ako se oženi, da vazme svoj četvarti del, a drugo vse za ljubaf božju, ako bude ča vancivat. Pu(šćan), re(če), mojih prokuraduri Žorića Žorevića po(kojnoga) Mi(kule) i G(a)špara Žorovića da prokuraju za moju dušu i ubokšćinu.

Svidoci moļeni na ovo više pisano i parženti: Mikula Ruhonić ¹⁾ i Franić Ruhonić. ē do(m) Martin Levačić, kurat s(vetoga) ēkova, ki pisah of parženti taštament.

Isprava je oštećena od vlage, a isto tako i talijanski prijevod. Datum nije vidljiv. — 1) Tako u originalu. Danas samo: Rukonić.

..... Kad*(i)* ja Mikula Frančinić, budući... u maloj forci, činih dozvat don Jiva[na Karlića da] mi piše moj taštament. Kadi priporučuj[en] bogu dušu moju, a materi zemlji tilo moje, [kada me] gospodi<n> bog sudi, da mi se učini lip sprov[od, ka]ko še pristoji ježekvije kako jednomu karstja[ninu], da se zakopa tilo moje v crikvi s^evetu Marije.... [na]ših grobi ¹⁾. A sad najprije ²⁾ pušćan s(v)ete Marije p..... sto i da mi čine govorit jednu misu velu na godi]šće. Pušćan išteše s(vet)e Marije ovac deset, pet velih, a pet malih, i da mi čine govorit jednu misu velu na godišće i za va<z>da i to sve za me. Pušćan Gospi od Luzarija ovce dve, jedna vela, a jedna mala, za ljubav ³⁾ božju. Pušćan s^evetomu Šilveriju ovce dve, jedna vela, a jedna mala, za lu<ba>v božju i da dadu don Jivanu Karšiću libar sto, a to v [ji]me dolca, ki je na buru, z<a>č mu gredu. Zvarhu ⁴⁾ s^evega da je moja žena gospodarica, če s[e na]jde moje i da je dona i madona. Činim redi mojih ženu i sini i hćer i nevestu, žač je r[ekla], da će š nými stat. Pušćan mojih prokaraduri don Jivana Karlića [i Mi]kulu Livačića.

Svidoci: don Marijo Čačević ⁵⁾ i Mikula Livačić. Pop <Jivan> Karlić pisa u potribi.

Isprava je oštećena na vanjskim rubovima. Iz jednog jedva čitljivog talijanskog zapisa u gornjem lijevom uglu razabire se još samo godina 1683, kada je isprava donesena u kancelariju na registraciju. — 1) »gorobi« — 2) »najpirije« — 3) »lobav« — 4) »zavarhu« — 5) »čačević«.

..... Ja Filip, sin p(okojnoga) Matića..... [u ku]ći moga tas^eta Jerića, n[alazeći se u dobri] pameti činim pisati ¹⁾ moj [taštament]. Naj^eprije priporučujen dušu bogu, a telo materi zemlji i da se jima po[kopat] telo moje u c^erik^evi s(vetoga) Jerolima u Ma[rtinšćici]. Naj^epri<je> pušćan fratron jedan neversa[rij] toliko moga dob^era. Pušćan s(vetomu) Mihojlu jenu ovcu na Miholašćici ²⁾. Pušćan s(veti) Duh dvi ovce u Martinšćicu ³⁾. Pušćan da dadu za me sedandeset maš i da se reku u Martinšćici, pol u crik^evi s(vetoga) Marti<na>, a pol u crik^evi s(vetoga) Jerolima. Pušćan s(vetomu) Jerolimu dvi ovce. Pušćan mojeje ženi dvi ovce i pušćan je obadva parstena. I pušćan da jima moje b^erat napunit, če pušća<n> i če je pustil p(okojni) b^erat, zač^e, ako ne, očemo ga klet. Pušćan moga b^erata reda. Pušćan za mojih kumesariji Franića Patulića i Jurića S^etefanića.

S^evidoci z^evani i mojeni: f^era Frane Rodiniš i F^eranić Lovračić. Pissah ja don Jivan Dunčić.

Isprava je oštećena na vanjskim rubovima. U gornjem lijevom uglu nalazi se talijanski zapis: »1684 21 febraro presentò l'infrascripta...«, to jest datum, kad je isprava donesena u kancelariju. — 1) »piste« — 2) »miholasćici« — 3) »martinšćicu«.

(200, br. 6)

cca 1684. Unije

... Na Uniêh f kući [bu]dući u nemoći, a [u dobri pameti činih] zvat popa don [Tadiju Vitkovića], da mi piše moj n[ajzadri taštament], u kon taštamentu priporuč(u)je(n) [bogu du]šu, a telo materi zemlji i kad[a me bog] sudi, da se jima pokopat moje [telo] f crikvi u cimitri s(vetoga) Antona u Loš[i]ni V]elom. A sada pušćan reda crikvu s(vetoga) Ant[ona] v Loš[i]ni Velom i haljuu . . . Sada pušćan l(iba)r 200 s(vetomu) Ant[onu] za dva reversariêa da se govori z[a me] i da me jimajuu ti beći stavit libar crikveni. Pak pušćan l(iba)r 100 v rečenu crik[vu], kako zgora, za jedan reversari<j> za moju ženu Tonicu, kada juu b<o>h sudi, a ona d[a] je dona i madona, dokle je živa. Sada pušćan plaf za vsin ordiñen i z mr<i>žami netêakon Jiveu i Matev<u> za dobro ¹⁾, ko su mi [uči]nili, ma da jimajuu pomoć davat . . . ti Tomice moje ženi. Ako ne budu ²⁾ se mar[ita]t, da mozite prokaraduri zvet nazat vse i dat f c<r>ikvu. Pušća<n> s(vetomu) Êadrijuu jednu dilnicu tarsêa, da vazmu, ku ñin drago, ako budu otili. Pušćan Perlića ³⁾ žaknu jedan pars<te>n zlati ⁴⁾, da za me boga moli. Pušćan bratu Franevu, da mu dađu ku got halu <od> mojih, kako budu proka<ra>duri znat. [A sada pušćan prokarad]ori moga brata na, tretí Petar . . .

[S]vidoci mojeni: don Juure Kaš[te]lan o<d> Cresa, drugi ⁵⁾ Mikula Vali . . . Pisa pop Tadij ⁶⁾ Vitković.

Isprava je dosta oštećena. U gornjem lijevom uglu dodana je samo talijanska bilješka: »1684 a di 30 genaro. Presentato per Martin di Martin Radoslovich in virtù di obediencia«. — 1) » z doboro« — 2) »budo« — 3) »parilića« — 4) Ispod teksta dodano naknadno: »4 ovce« — 5) »drigi« — 6) »tadie«.

(121, 293)

1758, 12 siječnja. Punta Križa

1758, na 12 jenara. Ja Jure Bruketa od Hmejina nahodin u Puntí Križa u maloj moći, a u dobroj pameti. Priporučujen dušu bogu, a tilo materi zemlji, da se pokopa moje tilo u crikvi svetoga Franciska u Nerezinah, da mi se učini sprovod priličan s Gospojon i s redovnici, koliko ih se namiri u Nerezinah i na Puntí Križa, da mi svaki reče 1 misu i pomogu učiniti sprovod; da se svakomu da 1 petića, dupliri 4, svić li<bar> 2, ča bude de pju vancivalo mójega blaga nego mi se stroši za sprovod, da sve kako bude pinez, rama, trsje, roba i sve što bude moje u koga, da se reče toliko mis, što se najprije može. I istu robu i beći i prsten, ki je u divojke Kate Franjolića ¹⁾ od Baške, da mi se da za dušu toliko; ako bude strošila pinezi za robu i ako bude otila za se robu, da da reći toliko mis i da recuvudu da za mise rečene momu prokaraturu, ki bude. Vrh svega mojega činim prokaraturi poš<tovanoga> gospodina don Petra Kalcinića, kapelana od Punte Križa, i Matija Lazarića od Punte Križa, da oni naredu sve moje stvari i uprave, kako bude najbolje moći za moju dušu. Ako

bi se hotil ki kuntraditi kuntra tomu taštamentu, da ga imaju s mojih dobar braniti moji prokaraturi, budući da nis ponesal od moga oca ni od moje matere nego gol život i još san daval mojim što koli koju stvar.

Na ovomu taštamentu bihu svidoci virovani: Ivan Maričić od Punte Križa: n⟨e⟩ umijuci (!) pisati činim križ mojom rukom ⟨znak križa⟩. Ja Martin Marčić ne umijući pisati činim križ ⟨znak križa⟩. Ja don Pero Kalcinić, kapelan od Punte Križa, ki pisah sve²⁾, kako slušah iz ust istoga Jure Brukete po kušenciji.

Pišem po kušenciji, ki mi je ča duža⟨n⟩. U iste Kate Franjolića³⁾ prsten, ki gusta cikina 2, pinez li⟨bar⟩ 34; kanaveta i jena košula, 1 kalce u Osipa Francina li⟨bar⟩ 5; u Rošića na Murtovniku li⟨bar⟩ 8, sol⟨dini⟩ 6; u Šimuna Anelića li⟨bar⟩ 3; u Bonifacića (!) li⟨bar⟩ 8; Roko Č⟨a⟩rčić li⟨bar⟩ 17, a mene je u to jena negova puška; u Matija Lazarića pinez gotovih li⟨bar⟩ 48, sol⟨dini⟩ 10; u Vrbkanina (!) li⟨bar⟩ 10; u kapelana od Punte Križa li⟨bar⟩ 133; u Tomašića li⟨bar⟩ 22, a neka vide moji prokaraturi⁴⁾, koliko je usadi loz.

1) »frajolića« — Pisar, kao što se vidi iz daljnjih slučajeva, ne piše gotovo nikada glasovnu skupinu *nj*, već piše obično *j* ili *jn*. Kako slovo *j* (derv) piše dosta neobično i razmaknuto, to ovo možemo tretirati kao ligaturu *jn*. Isp. isto niže kod pisara Osipa Španjola. — 2) »svaka« — 3) »frajolića« — 4) »prokaratuu«.

62.

(123, 80)

1761, 14 lipnja: (Punta Križa)

U ime božje ame⟨n⟩. 1761 na 14 zunja.¹⁾ Ja Ivan Krivičić od Punte Križa, nahodeći se u maloj moći, a u dobroj pameti, priporučujem dušu bogu, a tilo zemlji, da se pokopa moje tilo u crikvi s(vetoga) Antona u Velin Lošiću, da se učini moj sprovod sa svega munta, da sve moje i moje²⁾ stabilo i mobilo sve i kuće i pokućstvo i po va nje³⁾ sve, ka se nahodi, ima biti na tri dila: jedan del hćeri Jakovi, drugi hćeri Mikulini, treći za moju dušu. Od ovog moga tretoga dela da bude polovicu s(vetovj) Mariji na Brdu u Puntu Križa, drugi del za toliko mis i da se imaju sve reći u istoj crikvi s(vete) Marije u Puntu Križa i da imaju biti plaćene po sol-dini dvajeset munite dobre. Da moje hćere Jakova i Mika kupe moj dil, ako ote, i da dadu crikvi i za rečene mise pinezi. A sad ostavljan m(oj)i prokaraturi p(o)š(товanoga) go(spo)dina don Petra Kalcinića, kapelana od Punte Križa, i poš(товanoga) gospodina don Ivu Šigovića od Nerezin.

Na ovomu taštamentu bihu svidoci: Ivan Maričić od Punte Križa činim križ mojom rukom ⟨znak križa⟩. Ja Mikula Rožičić činim križ mojom rukom ⟨znak križa⟩.

Ja don Petar Kalcinić, kapelan u Puntu Križa, ki pisah kako slišah od ust Ivana Kr⟨i⟩vičića.

Dolac s(vete) Marije zgor Funtane hćeri starjoj. S(vetom) Osipu skuli ovac pet z munta. Ako ki razbije ovi taštament, da plati dukat 25.

1) »zuja« — 2) »maje« — 3) »po va je«. U tal. prijevodu: »e quello si ritrova per case«.

(123, 175)

1762, 13 siječnja. Murtovník

U ime božje amen. Let gospodinovih 1762, ko teče na 13 jenara. Ja Ivan Špajić od Dobrinja ¹⁾, Izule vejske, nahodim se u Puntí Križa na stanciji Murtovník u lošoj moći, a u dobroj pameti, priporučujem dušu bogu, a tilo zemlji, da se pokopa moje tilo u crikvi s(vetoga) Frančiska u Nerezinah, da bude na momu sprovodu redovnikov šest, da im se da svakomu petica 1 i da mi svaki reče jednu misu. A sad činim reda od svih mojih dobar i akvištov moju dušu, da se naplati moj sprovod najprija i vosk, ča bude potriiba, a ča bude vancivalo de pju od mojih akvištov, da se reku za moju dušu tolike mise: jedan del u Dobrinju ²⁾, drugi u Nerezinah u crikvi s(vetoga) Frančiska, tretí díl u fratar na Bijaru, da budu naplaćene po soldini dvajeset munite dobre. A zna se, ča je mojih akvištov na libru, ki je u gvardijana na Bijaru u fra Ludovika Milčetića. Neka učine konat moji prokaraduri i naplate ove moje naredbe i da oni škode i naprave za moju dušu, kako se bude jim vidilo, a to moji prokaraturi. Ča bude moje robe, ka se nosi, a to <je> šprat, momu bratu Petru neka moli boga za me. I ovo razumim, da bude napunjen³⁾ ovi moj taštament. Da budu moji prokaraturi: pop Ivan Rašanić od Dobrinja ⁴⁾ i drugi Frančesko Dragozetić od Osora.

Na ovo bihu svidoci: ê fra Mikel Marcelić bih svidok. Ê fra Petar Turčić bih svidok. Ja don Petar Kalcinić, kapelan u Puntí Križa, pisah kako slišah od ust Ivana Špajića.

1) »dobrija« — 2) »dobriju« — 3) »napunjen« — 4) »dobrija«.

(124, 377)

1764, 11 lipnja. Punta Križa

Let gospo(dinovih) 1764, na 11 zuna u Puntí Križa. Ja Mare, žena Šimuna Lazarića, a héi Franića Banabrića, nahodeći se u maloj moći, a u dobroj pameti, nadijem se barzo priminuti iz ovoga svita. Za to priporučujem dušu bogu, a tilo zemlji, da bude pokopano moje tilo u crikvi s(vetoga) Frančiska u Nerezinah. Sada činim reda moju dušu od svega moga, što se bude kade nahodilo, a navlastito od moga dila, ki me dopada od moje pokojne matere, da mi jima pridati potanko moj otac u ruke mojih prokaraturov. Od koga moga dila da se jima dati momu mužu četvrti díl. Od ostalog da se jima najprija naplatiti moj sprovod. Ako još bude ča vancivalo od moga dila, da se jima pridati u ruke poštovanoga kapelana od Punte Križa, da mi čini reći toliko mis u crikvi s(vete) Marije u Puntí Križa na oltaru providijanomu. Jošće od više pušćam skrinju ¹⁾ momu mužu. Pušćan jednu sukñu sestri, koja se nahodi s manom. Ostalo sve kako ozgora. Pušćan moji prokaraturi pošto(vanoga) gospo(dina) kapelana od Stare Baške i pošto(vanoga) gospo(dina) kapelana od Punte Križa.

Na ovomu taštamentu bihu svidoci: Anton Mavrović od Nerezin i Anton Petrinić, junak Bartula Lazarića. Ja don Osip Španjol²⁾ bih zvan i možen za pisati ovi taštame(n)t, budući da ni bilo vrimena za moći imati nodara puplika. Pisah u viri kako sl(i)šah od. jiste.

1) »skrijnu« — 2) »špajnoj«.

65.

(124, 520)

1765, 25 veljače. Punta Križa

Let gos(podinovih) 1765 na 25 febrara u večer na uri 2. Anton Bogda(n), sin pokojnoga Antona, od sela Žanjevića¹⁾ na Izuli creskoj, nahodeći se glavun postavljen u kući Jedre Bruketa u selu Punt Križa, koji se nahodjaše teško bolestan, ali u zdravoj i dobroj pameti, strašeći se od smrti i razmišljajući da jima dojt na strašni sud božji i ne htijući se diliti iz ovoga svita prez njegova²⁾ taštamenta i ne mogući imiti blizu sebe puplika nodara molijo je menci dor... Kalcinića, kapelana od Punte Križa, da bih mu ga ê pisal i učini ga je po (o)vi način. Najprijia priporučuje dušu božu, kada bude hotila njegova³⁾ sveta voļa, da bude diļana njegova³⁾ duša is tila, da se pokopa njegovo⁴⁾ tilo u crikvi sv(etoga) Andrije⁵⁾ u Punt Križa. Pušćam i narejujem, da bude red moja duša od svega moga i da sva moja dobra stabila i mobila, kade se goder bude što nahodilo, da se najprijia jima naplatiti sva tratnja,⁶⁾ koja bude učinjena⁷⁾ za pokopati moje tilo, priporučujući gos(podinu) kapelanu, da učine, kako najbolje bude se moglo. Drugo sve, koliko ča se bude nahodilo, da se jimaju tolike mise za moju dušu i mojih mrtvih, ke mise da se jimaju celenbrati u crikvi svete Marije u Žanjevići⁸⁾, a od rečenih mis da jih se jima dati reći u crikvi sv(ete) Marije na Brdu u Punt Križa; u sve je mis pedeset. din 50, a drugo sve u Žanjevići⁹⁾ kako ozgor, ke mise da jimaju biti po soldini dvajeset.

Bihu mu opomenjeni¹⁰⁾ ubozi i sužnji¹¹⁾. Reče, da ne more ostaviti nišće i (o)vo da jest njegova¹²⁾ najzadnja naredba, koja jima služiti, čineći reda od svega moga kako ozgora moju dušu, podmićujući i moleći moji prokaraturi, da bude ispunjen¹³⁾ ovi moj taštament, dajući oblast rečenim prokaraturom prikazati se pravdi telesnoj, ako bi se hotil koji kuntraditi kuntra ovoj mojoj naredbi, dopuščajuć im tratiti od mojih dobar. Još bil je upitan, je li komu što dužan. Reče, da ni nijednomu nišće. I još reče, koji bi ponesal ov taštament u kančilariju i ki bi pošal avizati moji prokaraturi, da mu se jima platiti njihov¹⁴⁾ trud za put.

Činim moji prokaraturi i virni ispunitelji poš(товanoga) gos(spodina) plovana; ne znaše mu reći ime, već reče da je sin parun Blaža i(z) Silbe, a to plovana od sela Beloga, i šijor trgovca Lazarića iz Cresa; ni njemu¹⁵⁾ ne znadiše reći jime. Ovih mnogo moli, da jim priporučuje njegovu¹⁶⁾ dušu.

I ov taštamen<t> bi pisan od mene don Petra Kalcinića, kapelana u Puntí Križa, pokle ga dospíh pisati, ja mu ga proštih, a on ga potvrdi u sve i po sve.

Prid svidoci: don Osip Španjol ¹⁷⁾ bih za svidoka i Luka Neretvić ne umijući pisati činim križ <znak križa>.

1) »Žajevića« — 2) »jegova« — 3) »jegova« — 4) »jegovo« — 5) Prije toga prekríženo »Jadreja« — 6) »tratja« — 7) »učijena« — 8) »žajevići« — 9) »žajevići« — 10) »opomejeni« — 11) »sužji« — 12) »jegova« — 13) »ispujen« — 14) »jihov« — 15) »jemu« — 16) »jegovu« — 17) »špajnl«.

66.

(125, 256)

1766, 7 listopada. Punta Križa

Let gospodinovih 1766 na 7 otopra u Puntí Križa. Ja Jivan Mata-nić, sin pokojnoga Antona od sela Vrbnika, daržave vejske, koji se nahodim za stanje u Puntí Križa, sada nahodin se u postilji ¹⁾ <u> teškoj nemoći, a u zdravoj pameti, strašeći se od smarti i strašnoga suda. Zato molim pošto(vanoga) gospodina don Ošipa Španjola ²⁾, namisnika kapelana od Punte Križa, da mi upišu moj taštament, kako moju najzadnju naredbu; činim ga na ov način: najprije priporučujen dušu bogu, a tilo zemlji, kada bude odiljena ³⁾ moja duša od tila, da moje tilo bude pokopano u crikvi svete Marije u Nerezinah južnih. Sada narejujen, da svi moji akvišti, kade godir se bude nahodilo u svakomu mistu postavljeno ⁴⁾, toliko na Viji, koliko u Puntí Križa, da moj prokaratur udilje ⁵⁾ po mojoj smrti jima uzeti sve moje: kuću i pokućstvo i po va nje ⁶⁾ i da jima prodati sve koliko bude vajdalo. Od pinez, ki se budu zvadili, da se jimaju dati gospo(dinu) kapelanu Kalciniću od Punte Križa li(bar) 120, da jima je dati rečeni kapelan za moji duzi, kako je ju němu narejeno. Ako vanca ča od više, da se jima dati mojej ženi četvrti dil, a drugo sve mojej hćeri Margariti, da se jima naplatiti martori. Jošće molin pošto(vanoga) gospo(dina) kapelana Kalcinića, da prokuraju s mojon hćeron Margariton. Narejujen moga prokarat<ura> pošto(vanoga) gospodina don Petra Kalcinića, kapelana od Puntí Križa.

Pisah ěa don Osip Španjol ⁷⁾, kako slišah od jistoga Jivana njegovu ⁸⁾ naredbu i budući od njega ⁹⁾ moljen. I proštih ga prid svidoci, a to bi svidok Grgo Tomašić i Jure Masarić od Lovrana.

1) »postijli« — 2) »špajnola« — 3) »odijlena« — 4) »postavlejno« — 5) »udijle« — 6) »jne« — 7) »špajnl« — 8) »jegovu« — 9) »jnega«.

67.

(128, 274)

1772, 26 listopada. Murtovník

1772 na 26 otopra u stanu Murtovníku. Ja Mikula Fantić zapišujem moje deferencije aliti moji duzi, koji jiman dati, ali ki meni, zašto se nahodin u bolesti, ne znam, ča mi se more dogoditi. Jivanu Maričiću li(bar) 132 s ovin načinun, da se štimaju moji mjuramenti, da se naplati.

ča me zapada, od više što se štima, da se da mojoj ženi i dici. Šijor kuñadu Maženti li(bar) 60. a <o>ni znaju koliko je, da jimaju dušu da se uzdaju da nete uči<ni>ti krivo. Dva naša darv, ka san da uvu zimu, nisu bila zapisana od libar, 6 paš. Pra Andreji Janku od računa, koga učinismo, ne nahondi (!) drugo nego jedan sić ulja ¹⁾ od fitacije, ku smo jimili od živin; gre mu 67 ovac; u ovom da jima uzeti moje živine, kade se bude naha<ja>le, da nima za to potezati ni ženu ni ticu (!) moju. Moj brat Antić jima mi dati živin 29 ovac i da jih jima dati šubito u fitaciju Jankovu pogačić 5 od jistoga brata Jure Kavran živin 8, a koliko zvan libar bude od škrivanije, da ima dati jisti Kavran i jenu pogačiću, a redi pokojnoga A<m>brozića iz Halca živin 6 imaju je dati. Pokojni Filip Marušić iz Halca l(ibar) 90, da jiman dati redon njegovim ²⁾. Moje žene Jivane do- te, ča je donesla od svoje matere, li(bar) osansto i pedeset, da jih jima uzeti kadi godir bude htila od mojih dobar, ka se nahode. Moja žena da bude gospodarica dokle bude živa, da jima držati svoju dicu, kako se pristoji, a tica svoju jistu mater. Ne jiman jih komu priporučiti nego jih priporučuje bratu fratru i kunjadu ³⁾ Antiću Sabliču. U <o>voj jistoj bolesti, ako mi se prihodi smrt, da se jima moje tilo pokopati u crikvi s(veto- ga) Frančiska u Nerezinah, a duša neka bude bogu.

Na ovomu pismu pušćam prokaraduri šijor kunpara Mažentu i bravara od Matalde Dumića. Bihu svidoci: bravar Kremenić i Gavdić Sokolić. Pisah ja don Osi<p> Španjol ⁴⁾ na misto kapelana, kako slišah od jistoga Mikule Fantića.

1) »ujlu« — 2) »jnegovim« — 3) »kujnadu« — 4) »špajnoj«.

INDEKS

(BROJKE OZNAČUJU REDNI BROJ ISPRAVA; IMENA SU TRANSKRIBIRANA
MODERNIM NAČINOM)

a) imena

- A
- A(l)siž 43, 45, 53, 57
Anelić Jakov 45
Anelić Martin, sin Jakova, 45
Anelić Šimun 61
Ambrozić iz Halca 67
Andreja-Janko fra 67
Antić Ku ... 53
Antić, nećak Mare Vičić, 24
Antić, unuk Jerolime Stanić, 45
Antona ... 43, 47, 55
Antončić Marko meštar 29, 31, 33,
34, 36
- B
- Balvanida 27
Banabrić Franić 64
Bardina 55
B(a)rdo 24, 62, 64, 65
Barić Bartul 53
Barićević Anton 14
 « don Ivan 13
 « Ivan, sin pok. Martina, 27
 « Kata, žena pok. Šimuna, 46
 « Marko, sin pok. Martina,
 27, 46
 « Marko, sin Mikule, 14, 33
 « Marko pok. Šimuna 36
 « Martin 27, 38, 46
 « Matij, sin Antona, 14
 « Mikula 14
 « Šimun 36, 46
 « Ursa, žena pok. Martina,
 38
Baška 57, 61
Belanić Anton 14, 46
 « Juraj, sin pok. Antona, 46
Belanić Juraj, sin pok. Ivana, 32,
37, 38
 « Ivan 32, 37, 38
 « Ivan, sin pok. Ivana, 38
Belej 29
Beli 65
Berićević Marko 42
Bijar 63
Blagaj 1
Blagajić Matij 4
Blaž iz Silbe 65
Blažinić Antić, sin pok. Luke, 50
 « Luka 50
Bogdan Anton 65
 « Anton pok. Antona 65
Bogdanić dom Matij 21, 28
Bonifacić 61
Bošak 55
Božićević dom Ivan notar 11-13
 « dom Matij notar 11, 13,
 14, 19, 23, 27-34, 36-40,
 44, 46, 49
Erlandinić Mikula 51
Bruketa Jedre 65
 « Jure 61
Bučahnje 54
Bučev Anton 9
Budinić Ivan 19, 28
 « Ivan, sin Ivana, 19, 33, 34,
 38, 40
 « dom Marko 28
 « Šimun, sin Ivana, 28
Buksanić Gustin, sin Matija, 52
 « Kata, žena Matija, 52
 « Marin, sin Matija, 52
 « Matij 52
Bušanić Ivan 44
Buškaja 40
Buškajić Antona, kći pok. Ivana, 40

Buškajić Gašpar 40, 56
« Ivan 40
Buter Franić, sin Mikela, 27
« Mikel, sin Antona, 27, 31
Buterin Anton 56
« Ivan 33

C

Carić dom Ivan, kurat sv. Jakova,
15, 16
Cres 60, 65
Cupar Juraj 23

Č

Čačević dom Mario 58
Čarčić Antona, žena Jurja, 37
« Gašpar 33, 34, 56
« Jakov, sin Jurja, 41
« Juraj 37, 41
« Matic, sin Jurja, 41
« Roko 61
Čarnčić Jakov 16
Čerković Ive 42
« Šimun 42
Čikole 26
Čopulić Brtka, žena Franiča, 1
« Franić 1
« Marica, žena Martina, 1
« Martin 1

Č

Čunski 16

D

Derenčinev 47
Dobrilović Jerka, žena Matija, 17
« Matij meštar 17
« Mikula, baštarad Matija,
17
Dobrinj 63
Dolac 47
Donka.... 51
Dračić Matij 24
Draga Šaneva 55
Dragozetić Frančesko 63
Dubašnica 41
Dučić Franica, kći Mišića, 8
« Gaudenta, kći Mišića, 8
« Mišić 8

Dudišić Vid 36
» Gašpar 39
« Martin, sin Matija, 1, 7
« Matij 7
Dumić, bravar od Matalde, 67
Dunčić dom Ivan 59

F

Fakinić Gašpar 6
« Gašpić 41
« Ive 15
« Petar 15
« fra Petar 55
« Šimun 15
« Tomić 15, 16, 18, 21
Falić... 54
Falić Ivan (meštar) 54, 55
« Matij meštar 41, 50
Fantić Antić 67
« don Gašpar 14
« Ivana, žena Mikule, 67
« Martin, sin pok. Matija, 32
« Matij 32
« Mikula 67
« don Mikula, kapelan sv. An-
drije u Puntić Križa, 40, 56
Filip pok. Matica 59
Forcinić dom Anton 49
« Blaž meštar 23
« Ivan 49
« Kata, kći Luke, 49
« Lucija, kći Luke, 49
« Luka 49
« Mara, žena Luke, 49
« Mate meštar 46, 49
« dom Matij 8

Forcinići 2
Franolić Kata 61
Frana... 56
Frančin Osip 61
Frančinić Mikula 58
Franev... 60
Franica, žena pok. Antića,... 53
Franka, sestra Kata, žene Ivana
Glumčića, 25
Fratrinčić Antić 42
Funtana 62

G

Gajardi Vintura 23
Gargur od Lovrana 39
G(a)rmožalj 24
Gašpar... 54
Gašpara, kći Antića, 47

Gašpić, prvi muž Mare Vičić, 24
 Gladilić Anton 37
 « Blaž 37
 « Jakov 40
 « Marko 38
 Glavanić... 22
 Glavočić don Matij 6
 Glumčić Ivan 25
 « Kata, žena Ivana, 25
 Gobo Anton 42
 Godinevi 39
 Godinić Jerolim 37
 Grablja... 41
 Grešičevica 46
 Gruhnati 55
 Gržan 1
 Gucić Ivan 2
 Gulić Mate 42
 Guslomanić Martin 26

H

Halić... 46
 « Matij 5
 Halmac 67
 Harvojić Franić 3
 Herendić dom Matij 26
 Hmeljin 61
 Hrabrić... 26
 Hrončić Marko 16
 « Mikula 9
 Hulčić Jakov 47, 48

I

Ilovica 32
 Ivan... 28, 53, 60
 Ivan de Baška 57
 Ive pre, arhižakan osorski, 29
 Ivičić Ivan 12
 Ivković Marko 8
 « pop Marko notar 7, 9, 29
 Ižula creska 65
 Ižula vejska 63

J

Jadreška Matij 23
 Jadro 8
 Jadrovica 53
 Jafić Antić 48
 « Gašpara, kći pok. Antića, 48
 « Martin 48
 « Martina, žena pok. Martina,
 48
 Jakofčić Ivan 47
 Jakov, nećak Martine Jafić, 48

Javorna 32
 Jedrić... sin pok Gašpara, 54
 Jerić... 59
 Jerolim... 43
 Jerolim favar 25
 Jerolim, zet Luke Forcinića, 49
 Jivan v. Ivan
 Jivičić v. Ivičić
 Jivković v. Ivković
 Jivul 5
 Juraj, prvi muž Jerke Dobrilović, 17
 Jurčević dom Marko notar 2
 Jurjević Martin 32
 Jurković Frane 29

K

Kalafatin Ivan 17
 « don Ivan 25
 Kalcinić don Petar, kapelan od
 Punte Križa, 61-63, 65, 66
 Kaldonta 41
 Kamenica 49
 Kanaletić Matić 15
 Kančelova Mara 5
 Kanjev Brak 27
 Karamanić Franić meštar 13
 « Juraj 31
 Karbavić Jakov 53
 Karlić Gašpar 15, 16, 18
 « Ivan 16
 « Ivan, sin Gašpara, 35
 « don Ivan 54, 58
 « don Jure 18, 21, 26
 « Matij 16, 21
 Karminić Domijan 24
 Karstinić don Žuvan 9
 Karstjanić Marko 47
 Karšćenje 18
 Karšić Franica, žena Ivana, 18
 « Ivan 18
 « don Ivan 21, 58
 « Jan-Matij don 54
 « don Matij 26
 Karšulska 38
 Kaštelan don Jure 60
 Kavran Juraj 67
 Kirinić Franica 5
 Kočalj 52
 Konal 55
 Korčinef 56
 Kosmičić Antić 51
 Kožulić Ivan 24
 « (Ku-) Martin 36
 « Martin žakan 9
 « dom Matij 30

Kožulić (Kožulja) dom Matij, kurat sv. Marije Magdalene od Nerezina, osorski manšionarij, 42, 43, 47, 50, 51

Kranjac Marko 18

Kremenić bravar 67

Križe.... 5

Krivičić Ivan 62

« Jakova, kći Ivana, 62

« Mikulina (Mika) 62

Križ 41, 50, 54

Kučić Anton, sin pok. Mihovila, 46

« Manda, žena Antona, 46

« Mihovil 46

Kučići 44

Kunčići 22

Kvačić.... 54

L

Lanena 54

Lazarić Bartul 64

« iz Creša trgovac 65

« Mare, žena Šimuna, 64

« Matij 61

« Šimun 64

Lebavčić Martin 2

Lečić Anton 40

« Anton, sin Gargura, 9

« Gargur 5, 9

« Gargur, sin pok. Jakova, 29, 33, 34, 37, 38

« Jakov 29, 36

« Jakov, sin pok. Jakova, 36, 38

« don Jakov, kapelan sv. Martina u Ustrinama 20, 22, kurat u Puntići Križa, 24

« Martin 3

« Tomić 49

Lepić Luka 39

Lepići 39

Levačić don Martin, kurat sv. Marije od Oklada u sv. Jakovu 54, 55, 57

Livačić Domić 26

« Mikula 58

Lovračić (-rečić) Franić 53, 59

Lovran 39, 66

Lovranac Blaž 29

Lovrančić Ivan 46, 49

« Mande, žena Ivana, 46

Lovrić, nećak don Antona Rerečića, 10

Lošinj 24, 31, 50, 56

« Mali (Malo selo) 4, 12, 17, 25, 26, 35

Lošinj Veli (Velo Selo) 2, 9, 13, 14, 19, 23, 24, 36, 38, 39, 40, 44, 49, 62

Lug 18

Lurić Luka meštar 55

M

Macanić Anton 31

« Mikulina, žena pok. Antona, 31

Maletić dom Ivan 39, 44, 46, 56

Malić.... 44

Malo selo v. Lošinj mali

Manda.... 24

Mandić Ivan 5

Mara, nećakinja Mare Vičić, 24

Marcelić fra Mikel 63

Marčetić Ivan 5

Marčević dom Mikula 44

Marčić Martin 61

Marčić Ivan 61, 62, 67

Marinčulić Gašpić, sin Matija, 51

« Ivan 43, 48

« Luka, sin pok. Stipana, 43

« Matic, sin Matija, 51

« Matij 51

« Mikula, sin Matija, 51

« Sidra, žena pok. Matija, 51

« Stipan 43

Marinić Mikula 31

« don Tomažo 39

Marketić Franić 4

« don Franić, kurat u Puntići križa, 41, 50

Markižina.... 56

Marko meštar.... 23

Martin.... 56

Martin, sin pok. Gargura od Lovrana, 39

Martinčić Šimun 15

Martinolić Ivan 11

« Martin, sin Ivana, 11

Martinščica 22, 55, 59

Martvačka 14

Marušica.... 55

Marušić Filip 67

« Marko 47, 48

Masarić Jure 66

Matalda 67

Matanić Anton od Vrbnika 66

« Ivan, sin pok. Antona, 66

« Margarita, kći Ivana, 66

Mate don.... 54

Mateša.... 56

Matešić 52
 Matešić Ivan 29
 Matev 60
 Matić 47
 Matić, nećak Martine Jafić, 48
 Matij kalafat 9
 Matij kurat 26
 Matij iz Vrbnika 6
 Matijašić Antić 48
 Matočić Franić 2
 Maturina Matij 52
 Mavrović Anton 64
 Maženta 67
 Mažurana 24
 « Anton 36
 Medulin 35
 Meraščica 53
 Meštrić 5
 Mihačić Frane 2
 « Jadrij, sin pok. Frane, 2
 Miholaščica 53, 59
 Mikolić don Jure 42
 « Martin 30
 Mikula dom 29
 Mikula žakan 6
 Mikula, bratučed Gašpare, 47
 Mikula Vali 60
 Mikulina 43
 Mikulina, žena Matija iz Vrbnika, 6
 Milčetić fra Ludovik 63
 Mirinić 54
 Mizina Luka 44
 Morić Jerolim, sin pok. Karlića, 27
 « Karlić 27
 Morin Matij 35
 « Žuvana, kći pok. Matija, 35
 Morova 27
 Morovica 27
 Motoruga Bartul 23
 Murtovnik 41, 61, 63, 67

N

Neretva Šimun 3
 Neretvić Martin, sin pok. Šimuna,
 32
 Nerezine 8, 16, 26, 35, 41, 50, 57,
 61-64, 66
 Nožičić Dunka, kći pok. Ivana, 25
 « Ivan 25

O

Ogradica 15, 24
 Oklad 8, 26, 41, 55
 Oltarsko 45
 Orjule 3
 Osor 8, 41, 50, 51, 57, 63

P

Pastorčić Jerolim 12
 Patulić Franić 59
 Pavlina Paval 40
 Peracić Antić 26
 « Franića, kći Franića, 26
 « Franić 26
 « Lucija, žena, Franića 26
 Perić 10
 Perinić Petar 38
 Perlić ... 60
 Peščine 24
 Petar 60
 Petrina Jakova, žena parun Petra,
 30
 « don Marko 25, 26
 « Petar 30
 Petrinić Anton 64
 Picinić Franić 52
 « Šimun, sin Franića, 52
 Podrane 43
 Poljana 12
 Posibelić dom Jerolim 54
 Požarinić Antić 5
 Prantur 41, 55
 Praprutno 52
 Punta križa 41, 50, 61-66
 Pustolina 33

R

Račić Šimun 54
 Radoslović Ivan 26
 Radošić Matij 12
 « Perić 35
 Radušinić Mikula 22
 Raguzinić dom Anton 44
 « Anton pok. Šimuna 44
 « Anton, sin pok. Žuvana,
 23
 « Martin, sin pok. Šimuna,
 40
 « Matij 30, 40
 « Tomas 38
 « Šimun 40, 44
 « Šimun, sin Matija, 30
 « Žuvan 13, 23
 Rašanić pop Ivan 63
 Redimutak 48
 Redoka pre Marko 41
 Rerečić dom Anton 10, 11, 19
 « don Franić 25
 « Lovrul, sin Nadalina, 11
 « Mikula 7, 19
 « Nadalin 11, 19
 Rodiniš fra Frane 59
 Ropčić Luka 5, 26
 Rovenska 28, 39
 Rožičić Mikula 62

Rudanevo 55
Rudić Jačić 22
Ruhonić Franić 57
 « Mikula 57
Rumanjol Anton, sin Bertula, 31
 « Bertul 31

S

Sabljić Antić 67
Sačice 22
Salbunići 41
Sidrić 43
Sidrović Antić 18
Silba 65
Sirinić Matij 8
Slavonjine 2, 44
Sokolić Gavdić 67
Stanić Anton 47
 « Dumić 20
 « Filip 45
 « Jerolima, kći pok. Filipa, 45
 « Sidar 45
Stara Baška 64
Stomorinica (Velika gospa) 41
Studenac 21
Stuparić Franić 5
 « Kata, kći Martina, 13
 « Martin 2, 13, 37, 38, 44
Sučić Perić 35
Surmilić Ivan 41
Sutklemenski 18
Sveti Jakov 15

Š

Šaleta Jakov 50
 « dom Marko 11
Šepčić Jedrić 26
Šigović don Ivan 62
Šimičić Jerolim, sin Jurice, 27
 « dom Ivan 54, 55
 « Jurica, sin Jurića, 14
 « Jurica, sin Martina, 27
 « Jurić 14
 « Martin 3, 14, 27
 « Mika, kći Jurice, 27
 « Mikula 39
 « Šimun 30
Šimić 55
Šintić Anton 33, 34
Škarpona Gašpar, sin Luke, 39
 « Luka 39
Škračina 7
Škrivanić Matij 36
 « Šimuna, žena pok. Matija, 36
Špajić Ivan 63

Špajić Petar 63
Španjol don Osip 64-67
Špronje Mikola 22
Štefanić Jurić 59
Štorić Blaž 7
Šutora Matij 15
Šutoriće Jakov 4
 « Mikula 4
Šuvranić Marko meštar 19
Šuvrinić Ivan meštar 5
 « Marko 19
 « Tome, sin pok. Marka, 19

T

Talcmanić Mišić 5
Tancabelić don Ivan, kurat Malog
 Lošinja, 17, 25, 35
 « Martin 38
Tančasko 30
Taraboča Ivan, sin Matija, 52
 « Matij 52
Teribelić Anton 7
 « Franić 5
Tomanić Ivan 1
 « Margarita, kći Ivana, 1
Tomašić 61
Tomašić Grgo 66
Tomev meštar 46
Tomić, zet Luke Forcinića, 49
Tonica 60
Trgovčić Mikula 5
Tunafka 55
Turak 49
Turčić fra Petar 63

U

Unije 26, 52, 60
Ustrine 20, 22, 45

V

V(a)rbnik 6, 66
Varbun 52
Vartline 27
Veja 66
Velo Selo v. Lošinj Veli
Vičić Dumić 24
 « Ivan, sin Dumića, 24
 « Mara, žena pok. Dumića, 24
Vidulić Gabrić 17
 « Luka 18
Vitković pop Jerolim, kurat u Ustri-
 nama, 45, 53
 « pop Tadij, kapelan na
 Unijama, 26, 52, 60
Vrbkanin 61

Z
Zanantonić Matij 50

Ž
Žanjevići 65
Žorević Mikula 54, 55, 57

Žorević Žorić, sin pok. Mikule, 54
55, 57

Žorović Gašpara 57
« Mikula 47
« Stipan 43

b) stvari:

A

akurdat se 7, 28, 30 i t. d.
akvišt 63, 66
aniveršal (tal. universale) 27, 32, 56
aparit 14, 18, 23, 25
(a)parzent 11, 13, 15 i t. d.
arhižakan osorski 29
at 28, 29 i t. d.
(a)vancat, vancivat 46, 57, 61, 63, 64,
66
avizat 65

B

banda 14
bandira 26
baril 26
barvijlij (tal. breviarior) 25
baštarad 17
beči 26, 61
beleg 10, 24
berita 25
beretin 1
bilj 46
biskup 26
bok 53
brajda 24
bratovštine: sv. Antuna (Veli Lo-
šinj) 27, 32
« Božjeg tijela (Osor)
57
« Gospe od Lužarija
(Osor) 41
« sv. Josipa 62
« sv. Marije (Sv. Jakov)
8, 55
« Martina (Mali Lošinj)
17, 25
braščina 32, 41, 54
bravar 8, 67
brazda 41
brime 53, 56
brokarador v. prokaradur
brun 1
brunin 55
bukaleta 25
bulitin 32
bura 2, 39, 44 i t. d.
butiga 19

C

celenbrat 65
cikin 8, 26
cimiter, cimatorij 43, 52, 60
crkva: sv. Andrije (Punta križa) 24,
46, 54, 56, 65
sv. Andrije (Unije) 26, 52, 60
sv. Antona (Punta križa) 24,
27
sv. Antona (Veli Lošinj) 41,
46, 60, 62
sv. Franje (Nerezine) 47, 51,
57, 61, 63, 64, 67
sv. Gaudenta (Osor) 50, 51,
57
sv. Jeronima (Martinščica)
22, 59
sv. Luke (Unije?) 53
sv. Marije (?) 58
sv. Marije (Mali Lošinj)
25, 26
sv. Marije na Okladi (Sv.
Jakov) 26, 41, 54
sv. Marije na Brdu (Punta
križa) 24, 62, 64, 65
sv. Marije (Žanjevići) 65
sv. Marije Magdalene (Ne-
rezine) 42, 43, 50, 57, 66
sv. Martina (Mali Lošinj) 17,
25
sv. Martina (Ustrine) 20, 22,
45
sv. Mihovila (Miholaščica)
57, 59
sv. Nikole (Veli Lošinj) 34

D

dalg 35
damaškin 1
daržava vejska 66
dati van 16
deferencija 67
de pju 61, 63
dilnica 27, 36, 37, 47, 52, 55, 60
dit (»dim«) 29, 30, i t. d.
divinat 32

dolac 21, 24, 55, 58, 62
 dolama, dolamica 26, 46
 dolčić 18
 domin 8
 dona i madona 20, 26, 42, 50, 52, 58,
 60
 dostići 28, 29, 34, i t. d.
 doša 57
 dražica 27
 dukatun 50
 duperat 25
 duplir 25, 61

F

facol 25
 favar 25
 fit 7, 8
 fitacija 67
 forca 58
 fratri: na Bijaru (Osor) 63
 « u Nerezinama 8, 24, 41, 42, 43,
 « 48, 55, 57
 « u Martinšćici 22, 59
 fruštir (tal. forestiero) 25
 fruti 29, 33, 38, i t. d.

G

galija 16, 32
 galijot 32
 g(a)rbín 2, 14, 34, i t. d.
 garje (šumica) 48
 gospodar 40
 grustiti se 27
 guštat 46, 61
 guveran (njega) 17
 gubernat 54

I

inpač 8
 intrada 21, 26, 53, 56
 inbarvijarijo (tal. in breviarío —
 oporuka) 53
 ired v. red.
 išteši 55, 58
 ižekvije v. ježekvije

J

ježekvije 35, 45, 46, 54, 56, 58
 jugo 2, 39, 40 i t. d.
 junak 64

K

kalce(te) 26, 61
 kalacijon v. kulacijon

kalicion v. kulacijon
 kamižot 1
 kanavet 61
 kandalot 25
 kandel 43, 47
 kancilir 17
 kancilirija (-la-) 4, 65
 kantat 32, 46, 49
 kantun 23
 kapitul (u Lošínju) 24
 karatela 46
 karitad 50
 katedrala (Osor) 50
 kladat 25
 klobuk 25
 knjiga 25
 koludrice 43
 komodat se 41
 konat 63
 kopač 27, 49
 kopija 19
 kotal 1, 51
 koža voluja 5
 kulacijon 43, 49, 57
 kumesar (ko-) 53, 59
 kumpar 67
 kumporal 25
 kunfin 2, 12, 29, i t. d.
 ku(ni)šencija 13, 61
 kumentenat 2, 16
 kuntentat se 7, 30
 kuntra 61, 65
 kuntrada 2, 38 i t. d.
 kuntraditi 61, 65
 kus 23, 24, 35
 kvarta 3, 43, 57
 kvartarol 3

L

levant 38, 40
 liberat 32
 libero 28, 29
 librev (?) 8
 limozina 25
 livel 27, 32, 41, 46
 loštar 29

M

magazin 23
 maištral 23, 29, 38 i t. d.
 mantenjat (-tenit) 28, 29, 33 i t. d.
 manšijonar 50
 maritat 60
 martorij 66
 maša 59

matarmonij 6
mejnik 54
miljar 8
mir 11
miritat 25
misa basa 46, gargurska 8, 42
misal 25
mjere: baril, brime, kopač, kvarta,
kvartarol, paš, sežanj, sić, spud,
star
mjurament 67
mobilo 8, 17, 28 i t. d.
mucinih 25
munat (tal. ammonta) 62
munita 62, 63

N

neveršarij v. reveršarij
nodar 14, 17, 37, 39, 44, 56, 64, 65
notari: Božičević Ivan, Božičević
Matij, Ivković Marko, Jurčević
Marko

O

oblig 28, 29, 33 i t. d.
obligan 32
obnigivat (tal. obbligare) 11
ordinj 60
oficijat 41
opuka 31, 39
ošlji 55, 56
ovca od paše 24, 53, od fruta 41, 57
ozimac 3, 26
ozivat se 2, 29, i t. d.

P

parament 45
parat 55
parnest 8, 17
parohijan 17
parun 30, 38, 65
parzent v. aparzent
paš 67
pat 17
patarmonij 55
peča 1, 24
pelej 43, 51
petica 61, 63
pinjata 46
pitir 25
pjat 25
pjovan v. plovon
plav (-f) 25, 52, 60
plovon 29, 35, 65

podanak 49
podžupi sv. Martina 25
pogačica 67
polica 25
popovi: fra Andreja-Janko, Božiče-
vić Ivan, Božičević Matij,
Bogdanić Matij, Budinić
Marko, Carić Ivan, Čačević
Marijo, Dunčić Ivan, Fantić
Gašpar, Fantić Mikula, For-
cinić Anton, Forcinić Matij,
Glavočić Matij, Herendić
Matij, pre Ive, arhižakan
osorski, Ivković Marko,
Jurčević Marko, Kalafatin
Ivan, Kalcinić Petar, Karlić
Ivan, Karlić Jure, Karstinić
Žuvan, Karšić Ivan, Karšić
Matij, Kaštelan Jure, Kožu-
lić Matij, Lečić Jakov, Le-
vačić Martin, Maletić Ivan,
Marcelić fra Mikel, Marče-
vić Mikula, Marinić Toma-
žo, Marketić Franić, Miko-
lić Juže, Milčetić fra Ludo-
vik, Petrina Marko, Posibe-
lić Jerolim, Raguzinić An-
ton, Rašanić Ivan, Redoka
Marko, Rerečić Anton, Re-
rečić Franić, Rodiniš fra
Frane, Šaleta Marko, Šigo-
vić Ivan, Šimičić Ivan, Špa-
njol Osip, Tancabelić Ivan,
Vitković Jerolim, Vitković
Tadij

potezati nivel 32
pravda telesna 65
prežent v. aparzent
prilučni 55
priluka (sjever) 22, 41, 53
přitendit, pardendit 9, 30, 46
prokaradur (-or) 8, 25-27, 45, 50, 55,
54, 58, 60-66
prokurat 8, 17, 54
prokurat v. prokaradur
prostirka 43
protokol 19
provat 12
providijan (tal. privilegiato) 64
puška 25
put komunski 1, 29, 34 i t. d.

R

rakno 1
ram 61
recuvuda 61
red (tal. erede) 2, 17, 22 i t. d.

reditat 24
redovnik 8, 25, 27, 32, 46, 52, 54, 61,
63
referit 14
rekopjat 28, 28 i t. d.
renuncijat 7
retoval 25
reveršarij 20, 22, 45, 47, 48, 54, 55,
57, 59, 60
roba 1
rukav 1
rukavić 1
rusin 8, 52

S

sad(i)ć 22, 24
salera 25
saldivat 4
sarža 1
satisvat 9, 16, 28 i t. d.
sentencija 14
shranit 2
sić 27, 49, 67
sigurivat 19, 34, i t. d.
skula v. bratovština
skut (tal. scudo, novac) 26
sovin 26
spud 8
stabilo 17, 26, 28 i t. d.
stan 41, 67
stancija 63
stanje 8, 9, 25 i t. d.
staplja (lat. stabulum) 48, 55
star 26, 53
sučizor 33
sudac 17

S

šakarstija 50
šar 25
šatišvat v. satisvat
šentencijat 14
šežanj 23
škanet 25
škoda 4
škodit (tal. scuotere) 63
škrivanija 67
škur 24
šprat 63
štabilo v. stabilo

štima 14, 15
štimadur 2, 3, 9, 12, 14-16, 29, 33, 34,
37-40, 44
štimat 1, 2, 3, i t. d.
štrapacat 8
štromenat 25
šubito 32, 67

T

tarmuntana v. tramuntana
t(a)rsje 2, 7, 8 i t. d.
t(a)rsovišće 2, 22
taštament, 8, 17, 25-27, 41, 42, 45-47,
49, 51-57, 59, 61-66
teplit 53
termen 15, 19
tovariš 4
tramuntana 2, 29, 34 i t. d.
tratnja 65
truh 56
tukat 8, 16, 24, 32

U

udilje 66
uljnik 47
urdinarij 54
urdi(iv)at 27, 41, 56
užanca 57
uži 29, 33 i t. d.

V

valna 46
vancivati v. avancat
vel 1

Z

zaduščina 52
zapenjivat 18
zerman 54
zguvernacat 56

Z

žakni: Mikula, Martin Kožulić, ža-
kan Perlića
žežinat 8
žito 3, 56
živo kozje i ovčje 1

S U M M A R Y

In the foreword to Osor's municipal inventory of archives the Italian historian Stefano *Petris* asserted that all the documents in the archives were written in Latin and Italian exclusively, except the two »reports« which probably originated from the monastery in Biar near Osor and were written by Franciscans in Croatian and in glagolitic letters. These allegations were again stressed by Niccolò *Lemesich* in 1919 in his written statement dealing with the conditions of the archives, addressed to the Italian military authorities which occupied the islands of Cres and Lošinj. Both historians alleged that this was a clear evidence of the explicit Italian tradition of the islands of Cres and Lošinj. This was also confirmed by Silvio *Mitis* in his treatise: — «La partecipazione di Cherso-Ossero alla civiltà italica» (*Archeografo triestino*, S. III. v. XIV, 65), where he points out the following: «La lingua del loro fu da noi in tutti i tempi o latina o italiana; non si trova un atto nei nostri archivi che sia scritto diversamente». («The language used in tribunals here was always either Latin or Italian: — there is no evidence in our archives of any document written otherwise».)

When Osor's municipal archives had been put in order — after the liberation of these islands in 1945 — it was disclosed that in spite of the damaged and imperfect condition of these archives, about seventy original glagolitic instruments beside over a thousand others translated into Italian were preserved up to this day. Among the glagolitic records treasured in Osor's municipal archives, the wills take first place, and after these come others dealing with sales and the exchange of land, mortgages etc. These documents should have been entered into Count's books by his Chancellor, since otherwise they could not be regarded as important. The existing number of so many documents in glagolitic proves that beside the old Croatian script (glagolitic) which was commonly used on the islands of Cres and Lošinj, there was also the Croatian language spoken by its population, as well as Latin and later the Italian language was used only by the Count's Office which represented the Venetian authority on the islands.

In order to confute the thoroughly groundless and subjective allegations of *Petris*, *Lemesich* and *Mitis*, a series of glagolitic documents is published here.